

EL MIRALL

Núm. 154

3,01 EUR

Dossier

Educació: Hem de repetir curs?

• • •

Entrevistes

Pere Rotger, crític amb la política lingüística

Edmond Colomer, director de la «Ciutat de Palma»

• • •

Itineraris

Els paisatges de Maria Antònia Salvà

• • •

Literatura

Maria Verger, la veu recobrada

• • •

Art

I què, si hi ha tantes galeries?

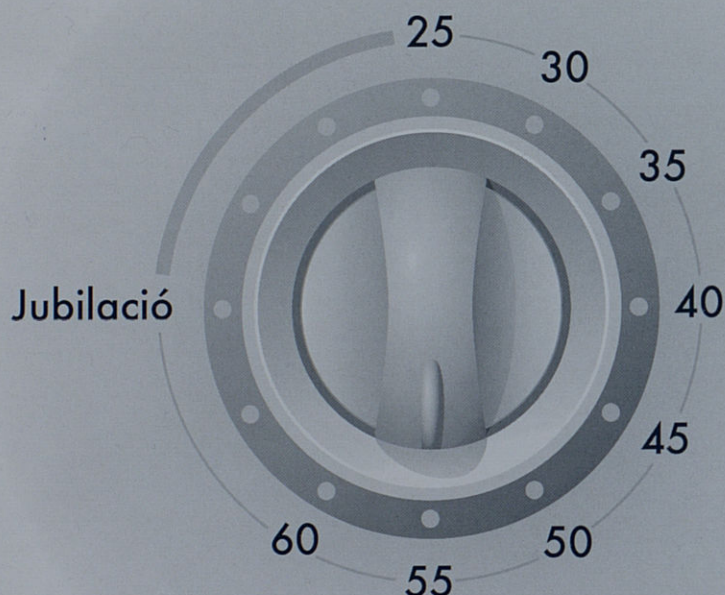
• • •

Cinema

«El bosque», una visió de la comunitat aïllada

Programa el teu futur

- ☐ **PLA DE PREVISIÓ ASSEGURAT**
- ☐ **PLA DE PENSIONS GARANTIT**
- ☐ **PLANS DE PENSIONS "SA NOSTRA"**

Segon Premi
2004 a Sa Nostra PP
en la categoria Plans
de Pensions de
Renda Fixa a Curt
Termini, atorgat per
Morningstar i Radio
Intereconomia

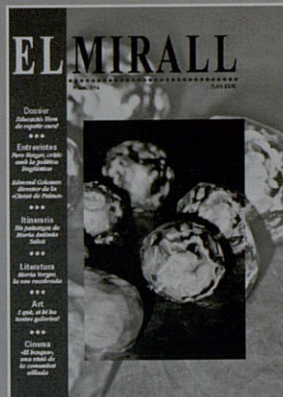
"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

EL MIRALL

Universitat de les
Illes Balears
Servei de Biblioteca i
Documentació
Edifici Guillem Cifre
de Colonya

EDITORIAL

PER UN IMPULS PACTAT A L'EDUCACIÓ

4

DOSSIER

EDUCACIÓ: HEM DE REPETIR CURS?

5

NOTES LITERÀRIES

LLORENÇ VICH. MARIA VERGER, LA VEU RECOBRADA

26

ENTREVISTA

ANTONI OLIVER. PERE ROTGER: «ELS CANALS AUTONÒMICS HAN DE PODER
VEURE'S A LES BALEARS COM ARA»

28

OPINIÓ

LLORENÇ VALVERDE. LLENGUA I PROGRAMARI LLIURE

34

MISCEL·LÀNIA

PERE POU. EL TELÈFON JA HA VIST TRES SEGLES

36

MÚSICA

RAFAEL M. CREUS. DISCOIDES

38

ENTREVISTA

CARLES CANALS. EDMOND COLOMER: «L'ORQUESTRA HA D'ACCEDIR
A TOT EL REPERTORI»

40

ITINERARIS

GASPAR VALERO. 'LA NATURA, ALFABET D'EMOCIONS'.
ITINERARI PELS PAISATGES DE MARIA ANTÒNIA SALVÀ

44

ART

CRISTINA ROS. I QUÈ, SI HI HA TANTES GALERIES?

48

CINEFÀGIA

MATIAS VALLES.

52

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Octubre de 2004 · Núm. 154

Edita:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:
Associació EL MIRALL
C/ de la Impremta, 1, pral. 2a
07001 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocbweb.org>
wmaster@ocbweb.org

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Carles Canals

Consell editorial:
Sebastià Frau
Antoni Oliver
Jaume Lladó
Josep Melià
Carles Canals

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Montcada, 20
(Palau Dalmases)
08003 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ de Moratín, 15
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels seus autors

Il·lustració de coberta
S/T (metall colpejat)
Josep Maria Alcover
Palma (1950)
Viú al carrer de Bonaire, 19
Tel. 971 72 65 74
Foto: Carles Canals

Disseny
Marcos Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5106782540

Per un impuls pactat a l'educació

Editorial

Ja fa un parell, mallorquí, d'anys que el sistema educatiu ha ocupat un lloc central en el debat públic. Malauradament, aquest paper central no responia a una voluntat política d'impulsar l'ensenyament. Aquest paper central no s'originava des de la percepció o la constatació que només invertint en capital humà aconseguirem construir una societat més sòlida. Una solidesa desitjable no tan sols per qüestions econòmiques i de competitivitat, sinó també per qüestions de cultura, convivència i valors. El paper central que ha ocupat i encara ocupa l'educació responia a un interès partidista poc dissimulat; també aquí es va veure, i a les nostres contrades encara es veu, un filó per guanyar vots.

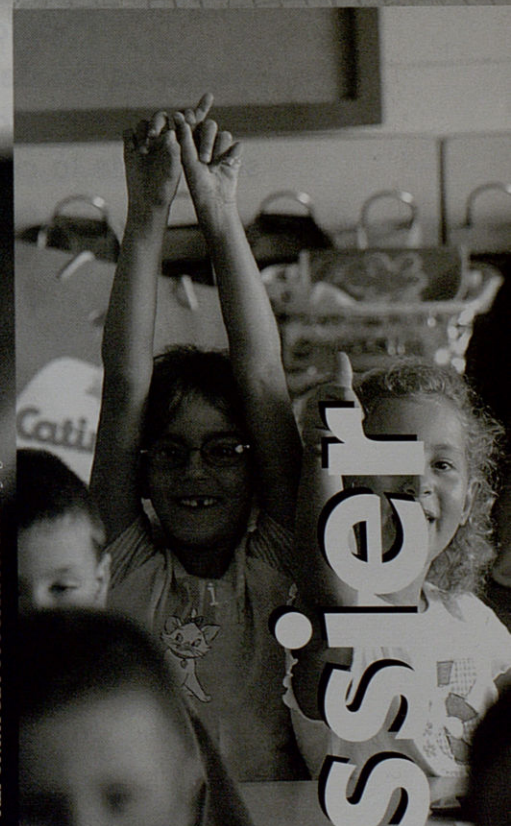
La tramitació i l'aprovació de la mal anomenada Llei de qualitat de l'educació va ser la prova per antonomàsia que les modificacions legals venien més predeterminades per un electoralisme de curta volada que per una voluntat de reflexionar i millorar el sistema educatiu. Ningú no pot dir que el sistema educatiu fos perfecte; ni abans ho era, ni ho és ara. Ningú no pot negar que la Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) de 1990 va ser un bonic somni al qual, entre altres coses, va mancar un compromís pressupostari real per part de l'Estat. Ningú no nega que un repensament de la LOGSE pogués ser positiu. Ara bé, on tothom coincideix és que aquest repensament no es pot fer sense cap consens. No es pot fer sense el consens del sector implicat, és a dir, els mestres. No es pot fer sense cercar el consens amb l'administració competent en la matèria, les comunitats autònomes. No es pot fer sense cap consens polític i parlamentari.

El nou govern de l'Estat en mans del PSOE una de les primeres coses que ha fet és ficar dins la congeladora la polèmica Llei de qualitat de l'educació. Òbviament aquesta mesura ha de tenir suport des del rebuig a la imposició d'una norma no consensuada i en molts d'aspectes regressiva. Ara bé, això només ajorna el tema. Més prest que tard s'haurà de posar damunt la taula un nou replantejament del sistema educatiu. Un replantejament que hauria de venir presidit, entre d'altres, per tres principis: la recerca del consens, el respecte i la potenciació de la competència autonòmica i una modernització dels objectius pedagògics.

La recerca del consens és un imperatiu perquè no és bo que cada quatre anys el sistema educatiu sigui sotmès a una sotragada. El sistema educatiu és una cosa massa important per a un estat, per a una nació o per a un país, per ubicar-la dins la inestabilitat del debat partidista i l'alternança política al poder. Una de les primeres coses que s'ha de fer és llevar càrrega política a l'assumpte. Per això una segona cosa que haurà de fer el Govern Zapatero és obrir punts de trobada amb el PP i la resta de forces parlamentàries. Pel que fa al respecte i la potenciació de la competència autonòmica, les Illes Balears tenen la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament; tanmateix l'Estat es reserva la legislació bàsica i a través d'aquesta via buida de contingut una de les competències més importants per aconseguir la supervivència de la nostra llengua i la nostra identitat. No tan sols hem de reivindicar que qualsevol revisió del sistema educatiu compti amb el consens del nostre Govern, també ens cal reclamar per a les Illes una competència exclusiva en la matèria que ens permeti fer les adaptacions curriculars que es considerin pertinents d'acord amb aquest fet diferencial innegable que és l'idioma propi. És trist comprovar que a les Illes Balears també s'ha electoralitzat el tema amb decrets absurds que no fan més que tornar a ficar una polèmica artificial dins les escoles.

Finalment, el repensament del sistema educatiu ha de venir presidit per una modernització dels objectius pedagògics. La LOGSE fou pionera en aquest àmbit. Tanmateix, el món viu una època de grans transformacions, i aquestes transformacions també es faran notar a l'educació. Per posar-ne un exemple i agafant paraules de l'especialista Juan Carlos Tedesco: «L'educació ja no podrà estar enfocada a la transmissió de coneixements i d'informació, sinó a desenvolupar la capacitat de produir-los i utilitzar-los.»

Hem de repetir curs?

REPORTATGE FOTOGRAFIC: Teresa Ayigü.

Desajustat

La suspensió de la LOCE i la reforma de l'ensenyament

BERNAT SUREDA

A finals de desembre del 2002 es publicava al BOE la Llei Orgànica de Qualitat Educativa. Una llei aprovada amb el suport del Partit Popular i amb l'oposició dels altres partits i d'amplis sectors de la comunitat educativa.

És la primera llei que farà un tomb important al model educatiu implantat, després de la Constitució, amb la legislació desenvolupada durant el govern socialista del 1982 al 1996. Era una llei que es justificava per la necessitat de corregir les deficiències del model anterior. La seva tramitació va anar acompanyada d'una campanya en què es magnificaren alguns dels defectes existents en l'aplicació del model anterior i en què s'aprofità el malestar, en alguns casos justificat, d'alguns col·lectius docents. Però, en realitat, la Llei no partia d'una anàlisi d'aquestes deficiències i de les necessitats d'ajustar la política educativa als canvis produïts, després de vint anys, a la societat i a l'organització territorial de l'Estat. Per resoldre la dificultat d'atendre la diversitat creixent en els interessos i les aptituds dels alumnes, introduïa un model que donava per insuperables les dificultats que alguns tenien. Per respondre a la necessitat d'articular les competències educatives de l'Estat amb les que ja tenien

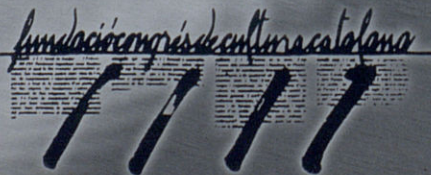
assumides totes les comunitats autònomes, reforçava el paper de l'Estat i introduïa desconfiança vers l'actuació de les comunitats autònomes. En lloc de comprometre més els pares i la resta de la comunitat educativa en la tasca de l'escola, retallava les competències del consells escolars. Davant una situació de creixent pluralitat cultural i religiosa, —a la qual altres països donen resposta reforçant el caràcter laic que ha de tenir l'escola pública com a espai dedicat exclusivament a la transmissió dels valors cívics comuns—, es reforçava l'ensenyament de la religió. En general la Llei, malgrat les declaracions retòriques, traduïa una profunda desconfiança cap a una escola que fos instrument per compensar les desigualtats i promoure la integració i la cohesió social. Les apel·lacions a la importància de l'esforç individual en realitat servien per descarregar la responsabilitat que tenen els poders públics i tota la societat a l'hora de garantir la formació dels futurs ciutadans afavorint l'accés de tots als

EL MIRALL

amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

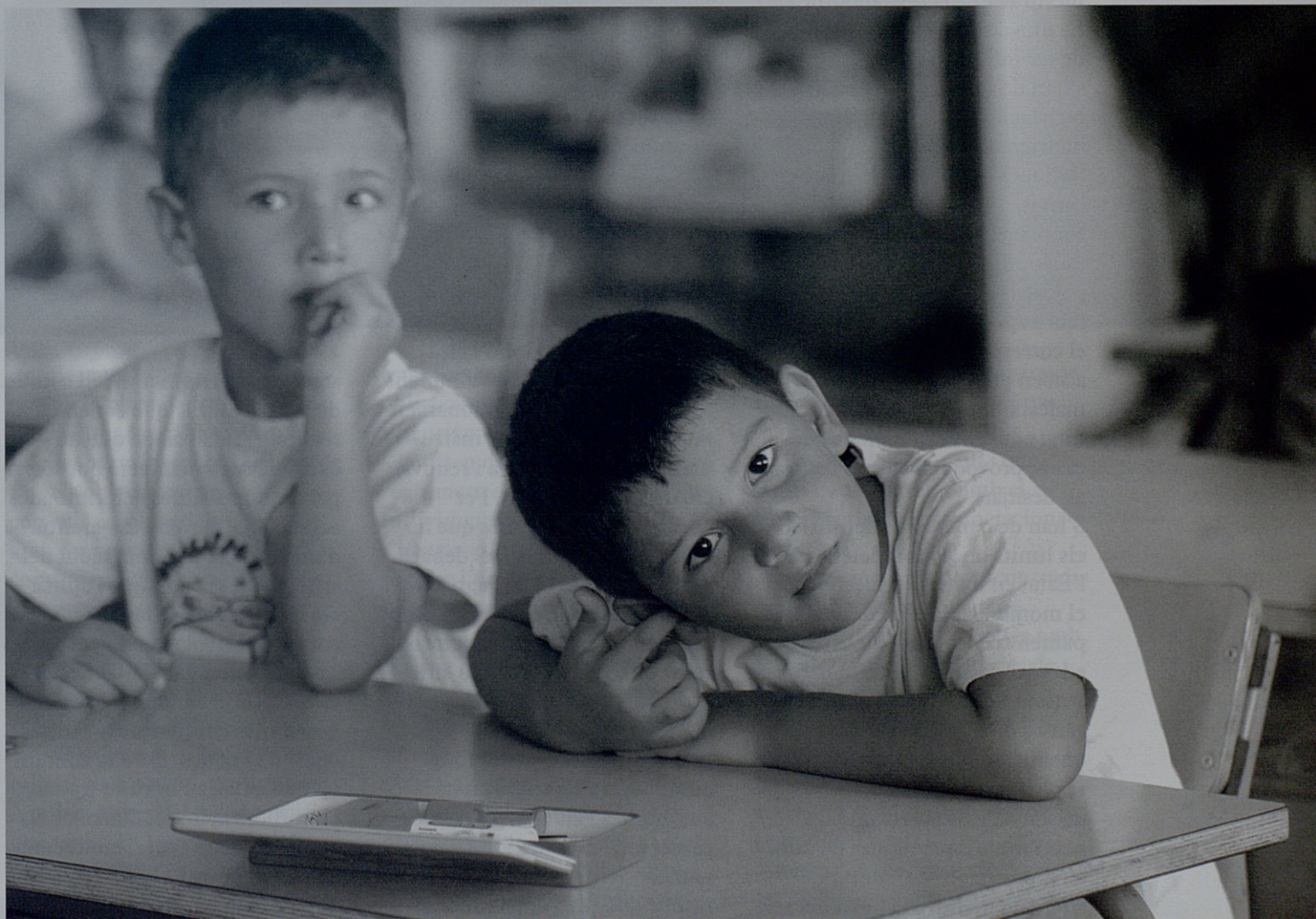
recursos formatius necessaris. A més, amb la Llei, el govern de l'Estat aplicava un cop més l'estratègia de regular responsabilitats que, sense una aportació econòmica específica, havien de pagar les comunitats autònomes. Les darreres eleccions generals donaren una majoria parlamentària als grups polítics que s'havien oposat a la Llei i s'havien compromès a derogar-la. Però la modificació d'una llei orgànica no es pot fer d'avui per demà. Per suspendre alguns aspectes de la Llei es va recórrer a la modificació del decret que establia el calendari d'aplicació, una mesura que depenia exclusivament d'un acord del govern de l'Estat. Bàsicament, el que fa el Reial Decret 1318/2004 és ajornar un o dos cursos totes aquelles mesures incloses en el calendari d'aplicació anterior. Queda ajornat per tant, tot el que feia referència a l'ordenació i nous

currículums dels distints nivells educatius. Es continuarà amb l'estructura de l'educació infantil, primària i secundària anterior a la reforma del PP. La LOCE feia extensiva la gratuïtat de l'educació dels alumnes de 3 a 6 anys als centres privats concertats i aquesta mesura no s'ha modificat pel govern socialista. Sí que queda ajornada la introducció dels itineraris a l'ESO, i dels nous programes d'iniciació professional que tanta oposició havien despertat. Continuaran com abans de la LOCE els programes de diversificació curricular i de garantia social. Continuaran en vigor, almenys fins al curs 2005-2006, les actuals proves d'accés a la universitat, i no seran substituïdes per la nova prova general de

batxillerat. Es manté, amb la situació anterior a la LOCE, la matèria de religió, que serà optativa i la seva qualificació no afectarà la promoció dels alumnes, ni la concessió de beques. En canvi, es mantenen les

El Decret de Zapatero just ha ajornat la LOCE

modificacions, introduïdes per la LOCE en el sistema de promoció, avaluació i obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria que ja s'han aplicat el curs 2003-2004. Els alumnes de tots els cursos d'ESO que tinguin matèries suspeses hauran de fer una prova extraordinària en una data fixada per les comunitats autònomes. Si després d'aquesta prova es

mantenen més de dues matèries suspeses hauran de repetir curs. No es modifiquen tampoc aquells aspectes de la Llei que ja estaven en vigor, no subjectes a calendari d'aplicació i que en molts de casos les comunitats autònomes

seu desenvolupament haurien de ser menys detallats. L'Estat té una tendència excessiva a voler regular el màxim possible d'aspectes i de regular-los amb molt de detall. Aquesta tendència no tan sols manifesta una

desconfiança en les comunitats autònomes sinó que dificulta l'aplicació de solucions específiques als

El nostre sistema educatiu viu una situació anòmla

ja havien desenvolupat d'acord amb la LOCE, com són les normatives d'admissió d'alumnes, d'elecció de directors, la nova organització de la inspecció o les competències dels consells escolars dels centres.

Com es pot veure, el nostre sistema educatiu viu una situació anòmla amb una llei en vigor però amb una aplicació parcialment suspesa com a primera mesura per a la seva modificació. És una circumstància que ens ha de fer reflexionar sobre com s'han de fer els canvis en la legislació educativa i quines haurien de ser les orientacions bàsiques que orientassin aquests canvis.

En primer lloc s'ha d'acabar amb una tradició habitual de la nostra política educativa, la qual consisteix a aprovar mesures que, sense el corresponent finançament, acaben per fracassar i creen malestar i frustració en la comunitat educativa i, en molts de casos, provoquen efectes contraris als desitjats.

S'han de concretar i definir bé els límits de les competències de l'Estat en matèria educativa. En el moment actual de desenvolupament de les competències en educació de les comunitats autònomes no es pot introduir canvis en qüestions concretes que distorsionin plans d'actuació i polítiques a llarg termini dissenyades d'acord amb les necessitats específiques de cada territori.

Al meu entendre la nova llei i el

problemes d'acord amb les característiques i circumstàncies pròpies de cada entorn sociocultural. L'Estat s'hauria de limitar a establir les condicions per garantir els drets i les llibertats bàsiques en matèria educativa i per donar una certa unitat al sistema. Les comunitats autònomes, a l'hora de legislar en matèria educativa, haurien d'aplicar el mateix principi i donar més autonomia als centres escolars. El control de qualitat i de legalitat de l'activitat dels centres s'hauria de fer a partir de les seves pròpies propostes i programes d'actuació com també dels resultats que aquests puguin tenir. D'aquesta manera es trobarien solucions més eficaces als problemes, més ajustades a la realitat social, econòmica i cultural de cada centre educatiu. Els serveis d'inspecció i els equips de suport i assessorament assumirien una funció fonamental i podrien esdevenir instruments reals de millora i renovació de l'ensenyament. Per exemple, un dels temes que ha esdevingut central en el debat sobre la LOCE, el de l'agrupament dels alumnes a l'ESO, amb la polèmica sobre els itineraris, reflecteix la confrontació entre posicions polítiques teòriques. A la pràctica, la polèmica quedaria més diluïda si es deixàs més autonomia a les comunitats autònomes i als centres per cercar fórmules flexibles d'agrupament dels alumnes, sempre respectant que l'objectiu final

sigui un determinat nivell comú de formació. Els que coneixen la realitat escolar saben que un excés de reglamentació pot servir per fer impossibles determinades actuacions, però no és garantia d'un correcte funcionament del sistema, ni tan sols que l'aplicació de la norma es faci de manera correcta. La societat no perdria la seva capacitat d'orientar l'educació dels futurs ciutadans per donar més confiança als professionals de l'educació i a la comunitat educativa a l'hora de trobar els millors mètodes d'arribar als objectius que s'han establert amb caràcter general. També és imprescindible impli-

car més tota la comunitat educativa en la tasca de formació dels futurs ciutadans. L'escola tota sola no es pot responsabilitzar de tots els objectius formatius. Els consells escolars dels centres, amb representants de tota la comunitat educativa han de recuperar la seva capacitat per intervenir en l'orientació pedagògica de les escoles i instituts. Però amb això ja no és suficient, les administracions haurien de regular les responsabilitats dels pares i implicar les famílies en el dret a l'educació que tenen els seus fills. Cal dir que la LOCE, per primera vegada, avança en aquest tema

establint genèricament algunes obligacions dels pares. Aquestes s'haurien de concretar. Els pares s'haurien de fer responsables del seguiment de les tasques escolars individuals dels seus fills, s'haurien de comprometre a regular l'horari que els nins i nines dediquen a la casa a l'estudi i a altres activitats. Hauria de ser obligatòria l'assistència a les reunions de pares i a les reunions que convoquen els tutors. Es pot dir que aquests objectius són difícils d'aconseguir però cal anar avançant en una cultura que comprometi tots en l'educació dels futurs ciutadans. Són mesures que haurien

d'anar acompanyades d'altres de tipus laboral per afavorir una major dedicació dels pares a l'educació dels seus fills i que haurien de comptar amb el suport actiu de les associacions de pares.

Aquestes mesures no es contradueixen amb una ampliació de l'horari escolar dels centres amb activitats complementàries de formació i oci que puguin compensar les diferències de possibilitats formatives de les famílies sempre que aquestes activitats impliquin compromís i participació dels pares. S'hauria de revisar l'adequació de les nostres estructures curriculars

als reptes de la nova societat del coneixement. L'actual fragmentació de les matèries i l'existència d'especialistes en cada una d'elles contrasta amb l'actual complexitat dels temes quotidians que tan sols poden ser abordats des d'enfocaments interdisciplinaris. Aquesta fragmentació es fa més conflictiva a la primera etapa d'ESO, una etapa en la qual la LOGSE va aplicar un model d'organització més proper al batxillerat que a la primària. Una estructuració més basada en àrees i en la reducció del nombre de professors per a aquesta etapa acostaria més els aprenentatges escolars a les necessitats formatives que tenen els futurs ciutadans. Cal recordar que el mètode de projectes, que centra l'apre-

nentatge en la resolució de problemes i no en la pura adquisició de coneixements aïllada de la seva aplicació, es va formular a principis del segle XX i és encara un dels mètodes educatius de major eficàcia. Al mateix temps s'haurien d'establir mecanismes per comprovar correctament, des dels primers nivells educatius, l'assoliment dels aprenentatges instrumentals i dels hàbits fonamentals i actituds bàsiques. Són aquelles estructures que permeten els aprenentatges i les adquisicions posteriors. Des dels primers nivells i al llarg de tota l'escolarització s'hauria de garantir la correcta d'adquisició de les capacitats de comprensió i expressió oral i escrita, la forma-

ció d'hàbits d'estudi, accés i tractament de la informació, desenvolupament de les estructures lògiques i de pensament i la capacitat de judici. També s'hauria de vetllar especialment per la formació dels hàbits més elementals de comportament cívic.

Per acabar cal indicar que en una matèria de tanta importància i tan sensible socialment s'hauria d'arribar a acords bàsics amb un ampli consens per evitar que els canvis de majories en el poder suposassin reformes constants més basades en la confrontació de principis polítics que en diagnòstics tècnics prou contrastats.

**Bernat Sureda és docent.*

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

T'equipam per a l'aventura

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 (pati interior)
Palma

Tel. 971 71 67 31

Fax 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es

Educar en la diversitat: un problema o un al·licient

FRANCESCA C. CABOT I ANTÒNIA SANTANDREU

Enguany m'ha arribat una xinesa que no m'entén ni l'entenc. Com ho hem de fer per comunicar-nos? Com puc ensenyar? Què faig amb ella? Què faig amb els altres? Què he de fer amb tota la classe?

- Compr un diccionari català-xinès?
- Envii a demanar el cuiner del restaurant xinès de la cantonada.
- M'apunt a ioga?
- Deman ajuda al PT, al director, a l'orientador, al mestre del costat, a l'alumne del costat, al... A qui? A qui?
- Em prenc un Valium?
- M'inscric en una acadèmia per aprendre xinès?
- Vaig a fer-me un massatge?
- O deix estar definitivament la docència?

Per sort o per desgràcia aquesta és una situació habitual a les nostres aules. Abans era una excepció, ara entra dins la més completa *normalitat*: que aixequin la mà, si tenen temps, els mestres que han viscut experiències semblants a aquesta.

Ja no hi ha grups d'alumnes homogenis. El que s'estila és la diversitat i tancar el ulls a aquesta situació; viure-la amb angonya o donar-li l'esquena no condueix a res. Tanmateix és un fet. Hem d'aprendre a conviure i, encara més, a ensenyar en aquestes circumstàncies. Estratègies? En la nostra tasca diària tots en descobrim alguna.

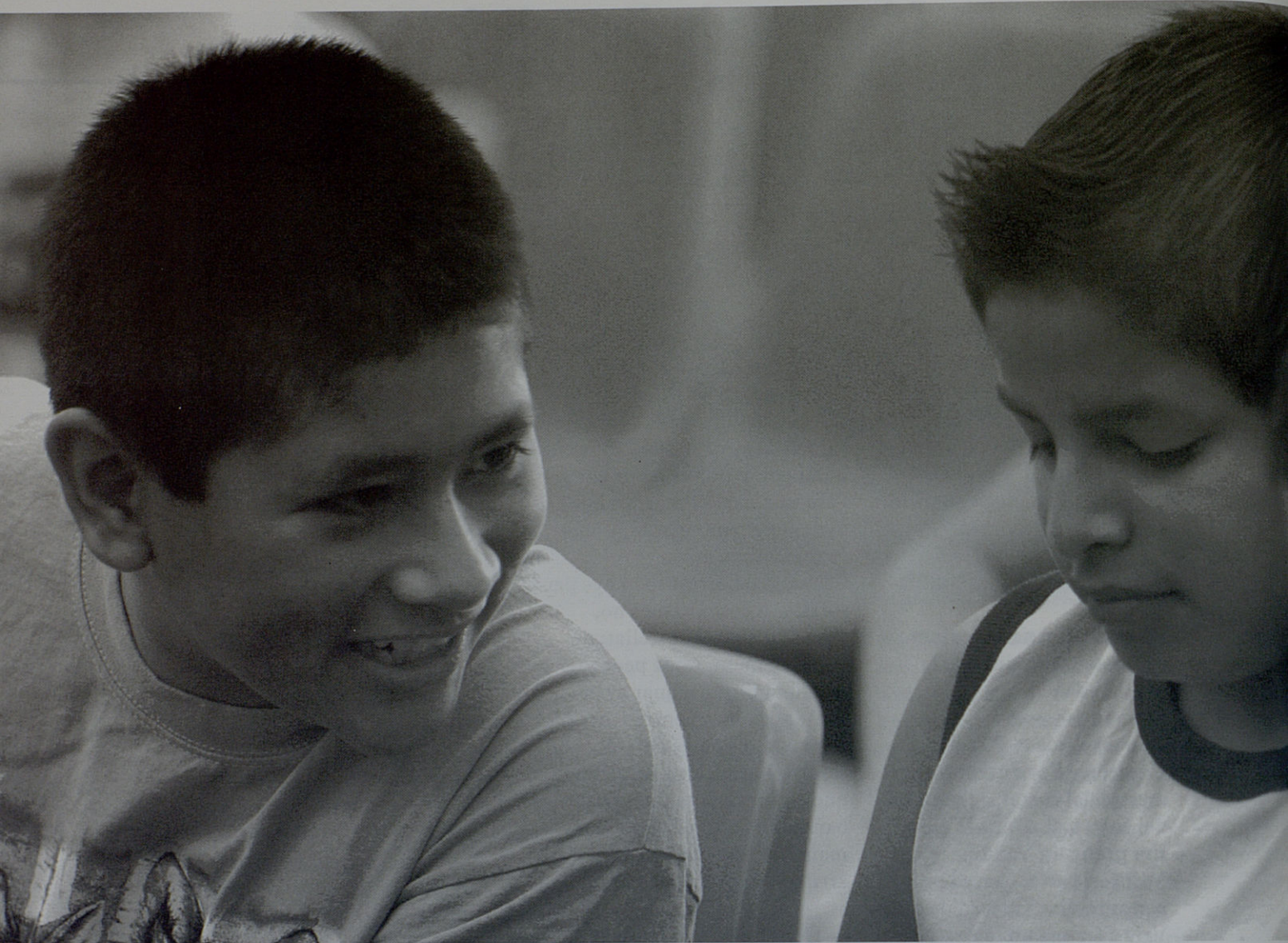
Potser totes les sortides són bones excepte angoixar-se. Si servís d'alguna cosa encara valdria la pena, però això no és bo ni per al professor ni per a l'alumne, massa vegades ho hem pogut comprovar perquè és inevitable.

Es tracta de cercar maneres per sortir airosos o, si més no, il·lesos d'aquest entrellat; de viure'l com un repte pedagògic, com una forma d'anar avançant, no com un entrebanc. Al cap i a la fi només hem de treure aquest caire vocacional que els mestres tenim a part o banda. Els qui tocam amb les mans aquesta realitat hem arribat a veure què ens va bé:

- Donar temps al temps. Els al·lots són com esponges.

Som un mestre de primària, tenc vint-i-cinc alumnes, tres dels quals vingueren l'any passat de Marroc, Bulgària i Romania i altres dos són de necessitats educatives especials.

Quasi sense adonar-nos-en, només facilitant-los l'accés a fonts se'n van amarant.

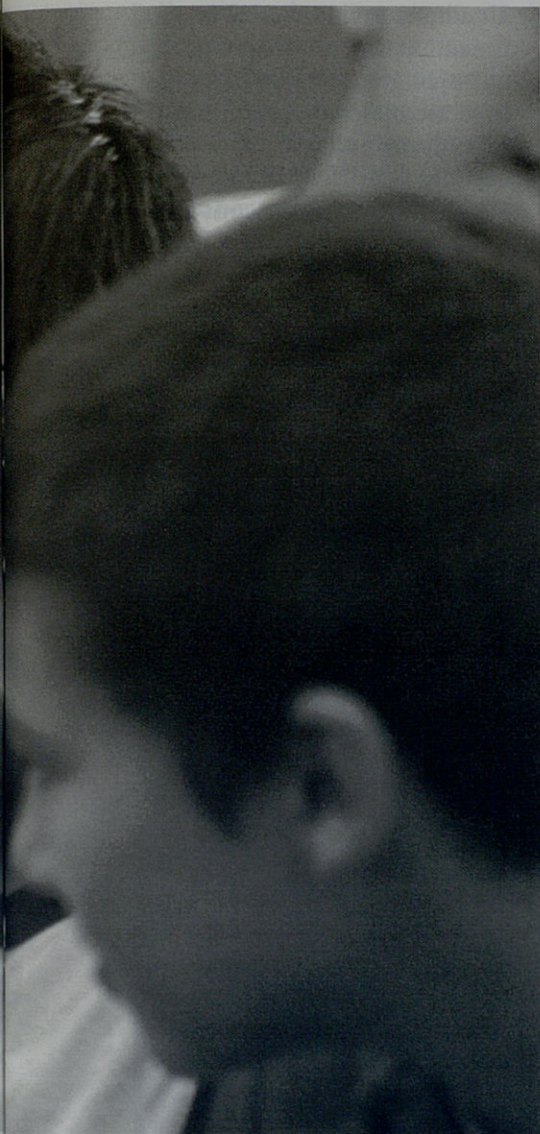
- Fer trobades de mestres (formals o informals) per posar idees en comú, activitats i estratègies que ens han funcionat. Consideram que aquesta és la millor manera de desdramatitzar la situació.
- Viure la situació de manera positiva, com una possibilitat de fer nous aprenentatges, de descobrir altres estils de vida.
- Compartir la responsabilitat amb tota la comunitat educativa. Quanta més gent s'hi impliqui, millor. A ningú no li és aliè aquest assumpte. Fins i tot aquelles persones que pensen que no hi tenen res a veure hi estan

implicades d'una manera o de l'altra. No en podem ni n'hem de voler fugir; tard o d'hora ens hi haurem de topar, més val fer-ho amb il·lusió.

- Realitzar adaptacions curriculars bàsiques, pràctiques i efectives, a fi que l'alumne pugui veure que, en la mesura de les seves possibilitats, pot seguir el tema. Com també hem de tenir en compte l'alumnat que necessita adaptacions d'ampliació de coneixements per tal que ningú no quedi desfavorit.
- Intentar conèixer i valorar al màxim possible la cultura dels alumnes nouvinguts. Saber, com més aviat millor, quins dels seus costums són

incompatibles amb els nostres per tal de respectar-los i ensenyar-los a respectar els nostres.

- Implicar-hi els altres alumnes de classe que puguin actuar com a companys tutors. Segurament ens endurem sorpreses ben agradables en veure que entre ells han estat capaços de comunicar-se potser millor que amb la nostra intervenció.
- Aprofitar la diversitat cultural per treballar temes geogràfics, socials, històrics, lingüístics relacionats amb el país dels nouvinguts.
- Posar-hi molta imaginació i afecte, fer servir el sentit de l'humor, gaudir (per què no?) de l'experiència. Desinhibir-

nos: en la mesura que nosaltres ho facem, ho faran els al·lots i les al·lotes. Això crearà un clima distès a l'aula.

Per gaudir de l'experiència hem de cercar, si fa falta pels racons, aquella activitat que enganxi, aquell moment màgic, aquella

ocasió de descobrir, aquell fet quotidià per convertir-lo en únic...

Podem començar de bon matí, rebent els al·lots i les al·lotes amb un somriure i, si cal, un toquet a l'espatlla, ja que a tothom li

agrada desenvolupar el sentit del tacte (bé, als xinesos procuram no tocar-

los el cap, no els sol agradar gaire). A l'hora de treballar convé recordar que qui treballa a gust treballa millor, ja que aprendre és encara més complicat que treballar, jo diria que de mal humor i amb nervis no s'aprèn, per tant acompanyem l'ensenyament amb afecte, alegria i saber fer.

Fer un te si són magribins, o un mate si són argentins, etcètera, a principi de curs ens proporciona una ocasió fantàstica per tastar una cosa seva i fer-los sentir un poc protagonistes. Tot això no és perdre el temps, sinó guanyar-lo. Anar a comprar fruita al mercat per berenar és una activitat que, a més de poder posar en pràctica la llengua parlant amb els placers i les plaques (això sí, els hem de demanar que ho facin en català; als placers, volem dir), ens acosta molt. Fer un pa amb oli o galetes trempades i dur alguna cosa cada un. Als magribins els encanta dur el pa, aquest pa que fan ben pla i tan tou, això és compartir i barrejar un poc les cultures. Treballar amb l'ordinador és

genial, ja que fomenta la igualtat de condicions entre l'alumnat; per a alguns suposa utilitzar un mitjà que no tenen a l'abast fora del centre, i per a d'altres és un punt d'unió que els permet compartir experiències. Si alguna

Qui treballa a gust treballa millor, aprende és més complicat que treballar

vegada entrem a viatjar per Internet i anam al seu país és emocionant. Tot això a part de la utilitat que té per aprendre continguts de qualsevol àrea amb un programa específic (CD, CLIC) i aprendre a manejar el processador de textos.

Tots els materials visuals ens poden servir per fer una bona classe: qualsevol propaganda, programa, diari, revista, etc. es pot utilitzar per a lectura i la comprensió, i és un material que trobaran cada dia pertot arreu; les cançons són un bon recurs, la música quasi sempre arriba a l'interior de les persones, i allò que s'interioritza queda; els jocs lingüístics –en el mercat ja n'hi ha molts– són fantàstics per augmentar el vocabulari.

Els hàbits són quelcom que també hem de treballar quan feim feina amb immigrants, probablement no tenen els mateixos costums en relació amb la feina, la higiene, el comportament... Podran complir les normes del centre i de la societat si les coneixen i els

EL MIRALL

amb el suport de

Consell de Mallorca

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

ensenyam la importància de complir-les. I nosaltres també podrem respectar alguns trets culturals seus si els coneixem, i això ho aconseguirem relacionant-nos i creant un bon ambient a l'aula que atregui la

amb la família. N'hi ha que tenen difícil venir al centre, una solució temporal pot ser anar a ca seva o demanar ajuda a la mediadora cultural, als municipis on n'hi ha; deim temporal perquè els hem de

convidar a venir i que vegin com és de normal el fet d'assistir a les reunions de pares i mares i

d'acudir al centre quan se'n requereix la presència.

Una bona acció tutorial és fonamental per a la unió de cultures. Pensem que hi ha aspectes històrics, prejudicis, rebuig, antipaties... que a vegades fan difícil la convivència i la normalitat; i aconseguir la normalitat ha de ser el gran objectiu.

Aquests alumnes assisteixen fins a 16 hores setmanals al programa d'acollida lingüística i cultural (als instituts que tenen aula d'acollida o taller de llengua, que no són tots ni molt manco), en què se'ls proporciona un aprenentatge intensiu de

Una bona acció tutorial és fonamental per a l'unió de les cultures

comunicació.

Molt important és relacionar-se

Roldan

C/ Eusebi Estada, 66 - 68
07004 Palma de Mallorca
Tlf. 971 763 666 - Fax 971 763 667
Internet: <http://www.roldan.es>
e-mail: roldanib@roldan.es

Cream espais per conviure

Certificat de
Qualitat
ISO 9001:2000 N° 02.0507-0

la llengua amb un ensenyament individualitzat i uns coneixements del medi social i natural proper. És clar que al taller no es pot aconseguir una socialització plena perquè només hi ha immigrants, per tant tots són del mateix grup, a vegades oposat a l'altre gran grup d'autòctons o que fa molt de temps que viuen aquí. És a la tutoria on s'hauria de treballar la vertadera amistat entre tot l'alumnat. És al gran grup on es pot tractar el tema de concòrdia, connexió i germanor per arribar a l'harmonia entre companys diferents, cercant la igualtat per aconseguir la normalitat.

Perquè, no ens hem de confondre, si predicam la tolerància, la condescendència, la indulgència, el beneplàcit, no ens trobam en el camí de la igualtat, i si no ens consideram iguals no existeix la normalitat.

La normalitat dins el centre s'aconseguirà:

—Quan ens tractem tots igual i ens mirem tots amb els mateixos ulls.

—Quan no ens hàgim de defensar els uns dels altres.

—Quan, parlem de qui parlem, la cara continuï relaxada sense cap moviment de contrarietat ni cap paraula ofensiva; quan donem a tothom el que necessita, compensant les mancances, sense creure que això suposa un esforç sobrenatural que genera ressentiment.

—Quan tinguem ben assolit que tot l'alumnat que pertany a un grup classe és responsabilitat de tot l'equip docent i del seu treball conjunt. (No oblidem que massa vegades es descarrega sobre el tutor tot el pes de la formació personal de l'alumnat.)

—Quan la relació entre alumnes no depengui del lloc on han nascut sinó del lloc on viuen i de la qualitat de ser persones.

—Quan la llengua catalana sigui la llengua d'ensenyament i de comunicació, que no faci falta suplicar que es parli a tothom en català, i quan deim a

tothom deim també als immigrants.

—Quan els immigrants se sentin inclosos i no s'automarginin a l'hora de l'esbarjo per trobar-se en petit grupet d'iguals.

—Quan la nostra llengua i cultura siguin tan sanes com perquè, respectant totes les altres llengües i cultures, es pugui viure en societat en la llengua i cultura pròpies de la terra.

—Quan passi tot això arribarem a la normalitat.

La diversitat a les aules com a conseqüència de la immigració és un problema de tots, o un al·licient per a tots. Tot depèn de l'actitud que prenguem. Si tenim una actitud oberta i optimista, si compartim els moments de desànim i les preocupacions amb altres companys de feina i hi posam un poc d'imaginació, continuarem pensant que la nostra tasca és apassionant.

**Francesca C. Cabot i Antònia Santandreu son docents i autores de «Llança-t'hi, a parlar en català!»*

**Auditori
d'Alcúdia**

**Plaça de la Porta de Mallorca,3
07400 Alcúdia - tel. 971 89 71 85**

PROGRAMACIÓ DE TARDOR

C
I
N
E
M
A

Cada diumenge excepte si hi ha programació de l'Auditori

Primera sessió: 17 h

Segona sessió: 20 h

Preu: 4 €

NOVEMBRE

Dissabte 6

Iguana Teatre presenta:

El malalt imaginari

Adaptació d'un classic de Molière

A les 22 h Durada: 70 min. Preu: 6 €

Setmana de Santa Cecília

Diumenge 21

Concert de piano a càrrec de David Gómez

A les 20 h Entrada lliure

Diumenge 28

Carmina Burana. Amb la Capella Mallorquina i l'Ensemble de Percussió del Coservatori Professional de Música
A les 20 h Entrada lliure

DESEMBRE

Divendres 3

Estrena a Mallorca de *Patera* de

Juan Pablo Vallejo, dirigida per Pitús Fernández

A les 22 h Preu: 15 €

Dissabte 11

25 Anys d'Ajuntament Democràtic

Concert del cantautor **José Antonio Labordeta**

A les 22 h Preu: 10 €

Dissabte 18

Nit de la Cultura. Gala de lliurament dels

XVIII Premis 31 de desembre

A les 21 h

Política lingüística: el Govern hi entra amb mal peu

GABRIEL CALDENTY

L'STEI-i mostra la seva oposició a les mesures establertes pel Govern de Matas sobre llengua i educació.

L'actual Govern del PP va començar aquesta legislatura amb mal peu i l'ha continuada en el mateix sentit, perquè un dels objectius que ha tingut ha estat atacar i desmuntar la política lingüística teixida pel Govern anterior del Pacte de Progrés, especialment des de la Direcció General de Política Lingüística, des de la Conselleria d'Educació i des de la Conselleria d'Interior. S'han aferrat als deliris del seu electorat més dretà per poder justificar la seva actitud de persecució de la llengua catalana, i «para que se note el efecto sin que se note el cuidado» han pretès poder fer els canvis que volen justificant-los amb promeses electorals i fent interpretacions de la llei al seu gust, quan

sabem que moltes vegades, en aspectes legals lingüístics o d'altre índole, no tan sols fan una interpretació esbiaixada de la llei, sinó que la incompleixen o no en fan cas. Passarem a explicar per què pensam que la política lingüística del Govern del PP és de total manca de respecte a la llengua pròpia d'aquesta terra.

En primer lloc, s'ha de dir que el fet que hagin sortit tant a la premsa en defensa del castellà, com si s'hagués fet desaparèixer aquesta llengua de l'escola, ha fet créixer les ales a les persones que estan en contra de la normalització lingüística del català. Aquelles persones que, equivocadament, creien que la tendència existent durant el Govern del

Pacte de Progrés era la de potenciar l'ús del català com a llengua vehicular, cosa que està legislada, ara pensen que es torna a potenciar l'ús de la llengua castellana, ja que creuen que aquesta és la llengua vehicular per excel·lència.

Així es pot explicar l'existència de persones, entre les quals hi havia directors de claustres de professorat, que havien començat a intervenir en català a les reunions d'aquests òrgans col·legiats, cosa que ara ja fan tranquil·lament en castellà, amb permís dels governants, amb l'agreujant que si això ho fa el director o la directora quasi tota la resta del claustre intervé en aquesta llengua. I això és com una roda que provoca que tot el centre es relacioni en castellà. El retrocés del català a l'ensenyament com a llengua vehicular és un fet provocat per la política lingüística d'aquest govern. En segon lloc, s'ha d'explicitar que totes les mesures que el Govern ha promès que posaria en pràctica han estat beneïdes sota la suprema protecció que significa la paraula bilingüisme. No saben ni volen saber que quan una llengua es troba en perill de desaparició perquè se'n va perdent l'ús una de les maneres més probables que no es normalitzi i que s'extingeixi és precisament el bilingüisme, que significa que totes les passes que es facin per normalitzar el català s'han de fer paral·lelament en castellà, que no s'ha de fer un sol document en català que no es faci en castellà, que no es pot fer cap avanç en català que no es faci en castellà, com si el castellà estigués també en perill, però que tot el que ja estàvem acostumats a fer només en castellà, ja està bé així, seguim amb el costum; que tots els que parlin català han de saber parlar en castellà obligatòriament, que han de ser bilingües, en canvi, els que sàpiguen parlar en castellà, ja està bé així, etc. Això és el punt de vista dels que no estimen la seva llengua,

però volen donar a entendre tot el contrari.

Per contra, el punt de vista dels que tenen interès en la normalització de la llengua catalana, com és el cas de l'STEI-i, dels que l'estimen, dels que la veuen en

perill, és ajudar

perquè sigui usada fent totes les discriminacions positives que facin falta.

Entre aquestes discriminacions

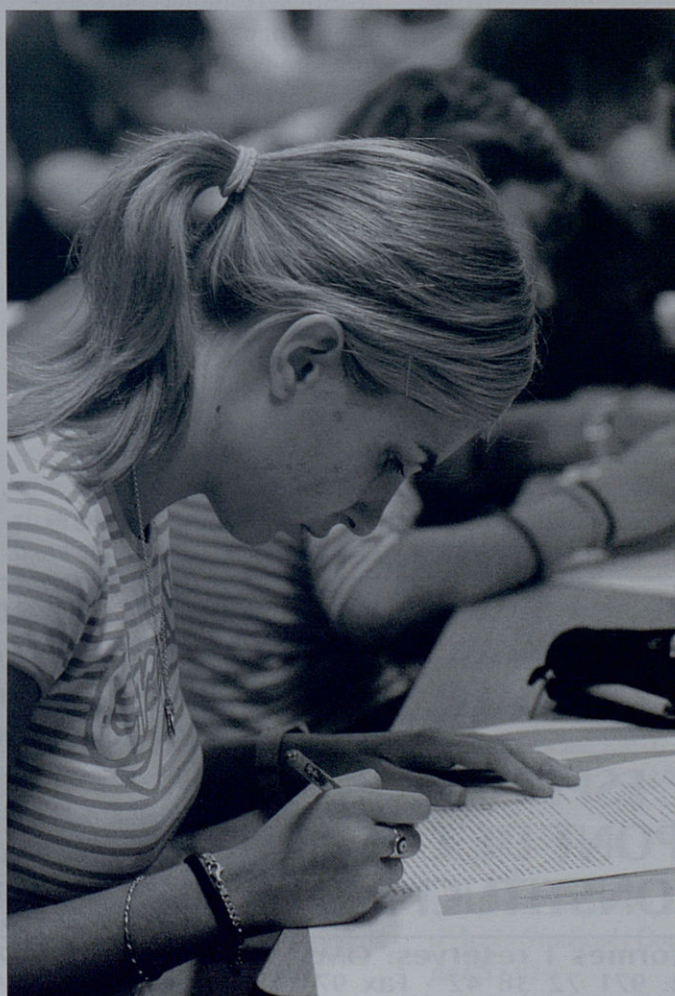
es troba la de fer la documentació en català, i explicar-la a qui no l'entengui; donar suport als mitjans de comunicació en català, no suprimint-los com va fer aquest Govern amb Som Ràdio, una ràdio que dignificava aquesta terra, i que en mala hora i sota pretensions legalistes es va fer callar amb total desvergonyiment i mala intenció, o com pretenen fer-se seus els dominis de Voltor, que va ser fundada

amb l'esforç econòmic de molts de ciutadans que segueixen pagant els seus impostos i que només reben menyspreus per part dels governants sota l'excusa que no són els seus votants. La discriminació positiva més

Fer l'ensenyament en català és l'única manera que es compleixi la LNL

important és la de fer l'ensenyament en català a l'escola, perquè s'ha demostrat científicament que és l'única manera, en la situació sociolingüística actual, que es compleixi la Llei de normalització lingüística. I la discriminació positiva més important que podria dur a terme el Govern seria potenciar-ne la necessitat i l'ús en les empreses públiques i privades.

En tercer lloc, s'ha de destacar el

fet que els actuals governants del PP sempre considerin positiu el nivell de coneixement de català i insuficient el de castellà. Això suposa un impediment més perquè el català es pugui salvar. D'aquesta manera, el director

amb les autoritats autonòmiques. Lluiten des de diferents fronts. Des d'un front, per evitar que se'n reconegui l'oficialitat a Europa; des d'un altre, perquè no aparegui cap avanç en la Constitució o en els estatuts; des d'un

tercer, modificant el nom de la llengua per debilitar-la, i des d'aquí legislant en contra seva.

El Govern diu que el català va molt bé i redueix els ajuts a un terç

general de Política Lingüística anunciava que el català va molt bé, quan explicava que reduïen un terç les ajudes als municipis per a la normalització lingüística. I com és natural el dia que se'ls ocorri dir que el català ja està normalitzat suprimiran totes les ajudes, encara que nosaltres seguirem pagant les ajudes al castellà a través de l'Institut Cervantes. Aquest director general, a qui li agrada omplir-se la boca dient que tot és legal, que no es toca ni una coma de la legislació actual, que el català és la llengua vehicular de l'escola, ha aconseguit, precisament amb la seva actuació, que deixi de ser-ho a moltes escoles. Per què no fa res el director general de Política Lingüística per canviar les normes d'ús? Quina llengua ha de voler aprendre una persona nouvinguda a aquesta terra si comprova que totes les persones que xerren amb ella ho fan en castellà? La feina de dissolució de la llengua la fa el PP des de l'àmbit estatal i en connivència

Ells es volen cobrir les espatlles protegits i amarats de legalitat. Diuen que amb la legislació existent s'ha d'aconseguir el domini de la llengua catalana i de la castellana en acabar l'ESO, que això està legislat, i, que, per tant, això es compleix o s'ha de complir, i que si ells desitgen això tot el que fan és correcte, quan des de fa més de vint anys hi ha nombrós professorat, centenars de persones que han investigat i estudiat com s'aprenia la llengua, com era possible aprendre-la, com s'havia de fer perquè és complís la legalitat vigent. I quan, més o manco, s'havia vist la llum, s'havia descobert la manera de poder arribar a aconseguir l'objectiu –tot això aconseguit en l'època dels anteriors governs del PP–, i finalment, havent avançat sota la tutela del Pacte de Progrés, arriba una altra vegada el PP al poder i bombardeja, dinamita, tota la feina feta i posa en marxa unes mesures encaminades a fer retrocedir encara més el poc ús

que es fa de la llengua catalana. No sap el conseller d'Educació que es convertirà o s'ha convertit en enderrocador de la llengua catalana, encara que digui que aquesta no és la seva intenció? I que ho és o s'hi ha convertit a partir dels fets, a partir de ser el principal executor de la política lingüística del PP. Ha posat en marxa el compliment de promeses electorals sense tenir en compte si tenen res a veure amb la didàctica de l'ensenyament de llengües. Fins ara hi havia uns centres on es feia el primer ensenyament en català (majoritàriament en l'ensenyament públic) i un centres on es feia el primer ensenyament en castellà (majoritàriament en l'ensenyament privat o concertat). Amb aquesta experiència, aquí i al Principat de Catalunya, s'havia demostrat que els que aprenien a llegir i escriure en català n'aprenien simultàniament en les dues llengües, i els que n'aprenien en castellà, en canvi, no en sabien en català. I els que seguien fent un ensenyament de totes les assignatures en català i ensenyament del castellà eren els que complien el precepte global d'acabar l'ensenyament dominant aproximadament per un igual les dues llengües. En canvi, els que aprenen en castellà i després segueixen el 50% en cada llengua segons el Decret de mínims (sobre aquesta aplicació se'n podria parlar molt, però només direm que no hi ha dues aplicacions iguals en cap escola) normalment no han après el

Viajes
MARTEL S.A.
CIBAL 021

ESPECIAL PONT DE LA CONSTITUCIÓ

FLORÈNCIA del 04 al 08 desembre des de **510,00 EUR**

MALTA del 03 al 08 desembre des de **339,00 EUR**

TUNIS del 03 al 08 desembre des de **439,00 EUR**

ISTAMBUL del 04 al 08 desembre des de **339,00 EUR**

EGIPTE del 29 novembre al 08 desembre des de **899,00 EUR**

DUBROVNIK del 03 al 08 desembre des de **595,00 EUR**

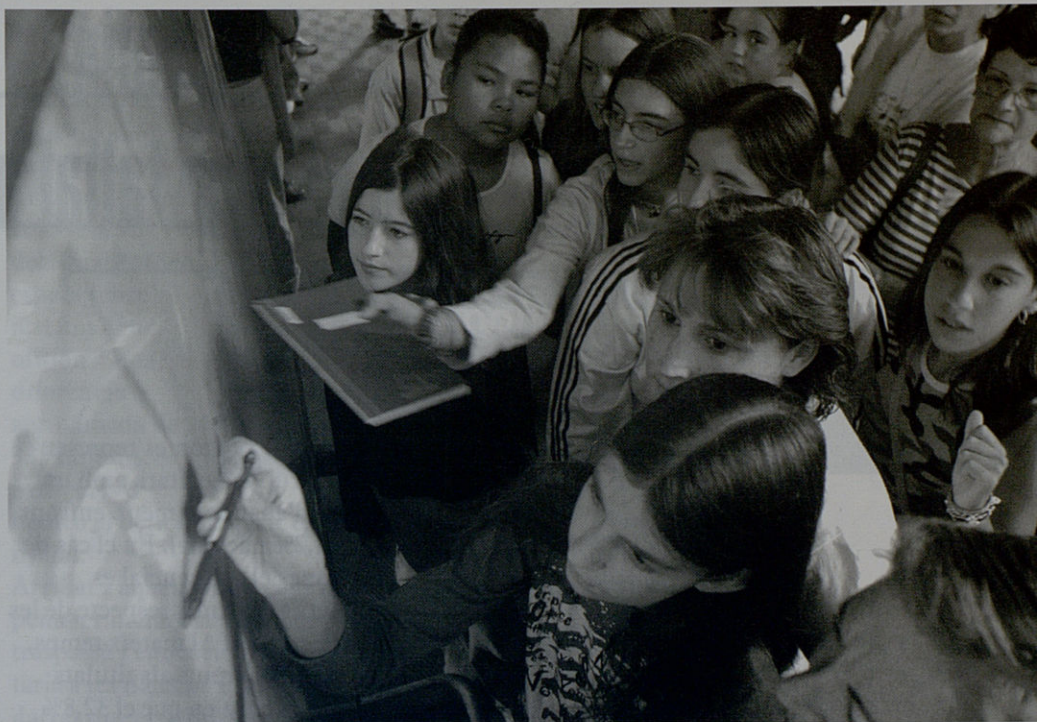
GALÍCIA del 03 al 08 desembre des de **349,00 EUR**

AVIÓ + HOTEL + TRASLLAT · No inclou taxes ni visats
Consultar suplementes per carburants

Informes i reserves: OMS, 50 B. Box 696 · 07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · <http://www.viajesmartel.com>

domini de la llengua catalana quan surten de l'ESO (ara se'ls concedirà el nivell C, com si el títol servís per demostrar que en saben i si mai més no l'usen els és indiferent). Amb tota aquesta demostració per endavant, doncs, no estan bons fins que posen en marxa un projecte experimental a 11 centres que aconseguirà condemnar molts alumnes a no aprendre la llengua catalana si es generalitza.

Un altre aspecte que cal considerar és el pagament que han fet dels serveis que ha realitzat la Junta Avaluadora durant molts d'anys, que ha fet una tasca immensa per ajudar a avaluar les persones que havien de demostrar la seva suficiència en els diferents nivells i capacitats de coneixement de la llengua catalana. L'han pagada suprimint-la, exterminant-la i fent-la desaparèixer, segurament perquè no la podien controlar. La gent que la formava, juntament amb els examinadors, eren persones preparades i que rebien o havien rebut una preparació eficaç per fer aquesta feina. Ara l'han substituïda per un tribunal examinador i una comissió consultiva. Si el tribunal examinador o els examinadors es constitueixen per sorteig com passa amb els tribunals d'oposicions, pot passar que s'enviïn persones no idònies a fer aquestes proves, ja que aquesta no és la feina habitual del professorat de secundària. S'haurà de vetlar si es fa la preparació adequada de les persones que hagin d'avaluar o si es resol de manera improvisada, perquè tampoc no interessin gaire els resultats. No es poden fer suggeriments que siguin benèvols i aprovar tothom, encara que si volen ser congruents amb altres determinacions ho hauran de fer, perquè si s'ha d'enllaçar aquesta decisió amb la d'atorgar el nivell C a tots els que acabin l'ESO no serà necessari que hi hagi grans avaluadors per aprovar les persones adultes que es presentin al nivell C o a

nivells inferiors. Per tant, segueixen i seguiran en la mateixa línia de grans desbarats i de legislar contra la normalització de la llengua catalana. En conclusió, han aprofitat el primer entrebanc, que era superable si hi hagués hagut voluntat de no fer-ho, per sortir de l'IRL, i han renovat el ja existent Institut d'Estudis Baleàrics, perquè entre altres coses pretenien una mena d'acadèmia a la valenciana i un substitut de la institució existent, per no haver-se de relacionar amb les altres comunitats que tenen la mateixa llengua pròpia. Tanta sort que s'han equivocat en nomenar el president, que té les coses ben clares i que no caurà en el parany que segurament li han volgut parar. Però, mentre governin mai no podrem dir d'aquesta aigua no en beurem. Per tant, l'STEI-i afirma, des del coneixement adquirit durant el més d'un quart de segle d'existència, després d'haver intervingut en la realització de moltes anàlisis de la situació de la llengua a les escoles i d'haver donat suport a moltes activitats per normalitzar la llengua catalana, que el Govern actual de la comunitat, amb la seva

actuació i amb les seves mesures lingüístiques, que aproven una a una, sense presses però sense pauses, es converteix en responsable d'un atac total contra la llengua catalana, contra la normalització lingüística i, per tant, les persones conscienciades que formam el sindicat i molts d'ensenyants haurem de prendre mesures per evitar aquesta eutanàsia dolça que es vol aplicar a la llengua i que podria acabar en un vertader lingüicidi. Si això passàs, se n'haurien de conèixer els vertaders responsables, i, per tant, els seus noms i llinatges.

La defensa activa de la nostra llengua i cultura requereix la formació d'un moviment social i polític ampli que actuï de front crític i dinamitzador d'escenaris cohesionadors en benefici d'un discurs i una pràctica favorable a la normalització lingüística del català mentre resistim les pràctiques contràries desenvolupades des de les institucions governades pel Partit Popular. No és temps de resignació sinó de lluita intel·ligent per la nostra llengua i cultura.

***Gabriel Caldentey, secretari d'Acció Sindical i Comunicació de l'STEI-i**

El finançament de l'Educació, un carrer tallat al trànsit

CARLES CANALS

Segons un informe recent de Sa Nostra, a les Balears un 44,9% dels alumnes deixa els estudis a la primera etapa de l'educació secundària obligatòria, xifra que es troba 15,8 punts per sobre de la mitjana nacional.

Per sexes, els homes representen el grup majoritari, amb un 55,1% d'abandonament, enfront del 34,2% nacional. En el cas de les dones el diferencial es redueix a 11 punts respecte de les dades estatals. Al mateix temps, les xifres referents als titulats superiors revelen que el 32,8% dels estudiants de les Balears finalitza la seva formació acadèmica amb un títol universitari o completant un cicle formatiu de grau superior, percentatge que es troba 10,2 punts per sota de la mitjana nacional. Com a conseqüència d'aquest fet, un dels principals problemes que presenta l'educació a les Balears és l'elevat nombre d'alumnes que interrompen la seva preparació sense haver acabat els estudis obligatoris, incentivats per la gran demanda de personal no qualificat que hi ha a les empreses de les Illes.

Pot tenir relació aquesta circumstància amb una manca de finançament del sistema educatiu, o just són les empreses les responsables d'aquest abandonament precoç dels estudis? Podem sospitar que els pressuposts pobres provoquen una concepció igualment poc atractiva de la via educativa. A tall d'exemple, haurem de recordar que l'altre gran dèficit financer que pateixen les Balears –la Sanitat pública, segona gran branca del dit estat del benestar– ha motivat clarament que gairebé un terç de la població il·lenca subscrigui una assegurança privada de salut. De manera genèrica, hem

d'assumir que els serveis públics –des del transport automòbil fins a les oficines d'informació municipals– no sedueixen els ciutadans si són mal dotats. Quantifiquem, emperò, aquest dèficit pressupostari educatiu abans de continuar. El passat dia 8 de setembre, el ministre d'Economia i Hisenda

de l'Estat espanyol, Pedro Solbes, rebé una comunicació del Govern balear en què s'establia el dèficit històric de l'ensenyament com una magnitud acumulada que s'incrementa anualment en uns 12 milions d'euros. Així, sempre segons l'Executiu autonòmic, el 2002 aquest dèficit era de 100.752.410 euros; l'any següent ja era de 112.359.060 euros; enguany el dèficit superarà els 124 milions. En només tres anys, l'educació balear ha deixat de rebre més de 337 milions. Com a comparació perfectament vàlida, consignarem que el dèficit històric calculat per a la sanitat balear des que es formalitzà el traspàs de competències ha estat de 68.601.460 euros (2002), de 81.594.160 euros (2003) i de

94.756.870 euros enguany, amb un total de 244.952.490 euros. Amb aquestes dades, la Conselleria d'Economia i Hisenda calcula que les necessitats de finançament per a l'educació el 2005 seran de 791.130.000 euros, dels quals espera rebre just uns 456 milions: una diferència aproximada de 335 milions, és a dir, més o manco el dèficit històric assenyalat. Arribat a aquest punt, paga la pena fer memòria de com es traspassà l'educació no universitària a les Balears. L'any 1997 –el darrer que el Ministeri tutelà l'ensenyament a les Illes–, la

despesa de la Direcció Provincial havia estat de 35.602 milions de pessetes (poc més de 214 milions d'euros), mentre que si s'hagués observat la mitjana estatal aquesta quantitat hauria estat de 47.317 milions de

En només tres anys l'educació balear ha deixat de rebre 337 milions

pessetes (uns 285 milions d'euros). Cal observar, emperò, que si s'hagués aplicat la relació segons el PIB, els doblers encara haurien estat molts més: amb el 4,57 per cent del PIB balear –mantenint la proporció estatal que aleshores es dedicava a

l'alumnat—, les Balears haurien rebut més de 94.888 milions de pessetes (uns 571 milions d'euros). Si, com demanaven aleshores les forces progressistes i el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament (STEI-i), s'ha-

pessetes (més de 750 milions d'euros). Com es recordarà, finalment el Govern balear acceptà les competències per un import aproximat de 40.000 milions de pessetes (devers 240 milions d'euros), malgrat que en anys successius la transferència fou renegociada a l'alça, sense haver assolit mai les xifres desitjades. Per

de l'Estat, haurem de recordar que l'educació es traspassà entre dos executius del mateix signe polític, el Partit Popular. Qui aleshores era conseller d'Educació, Manuel Ferrer, reiterà al Parlament en nombroses ocasions que la transferència era més que suficient per cobrir la despesa educativa illenca. Només un any després, es veia forçat a reclamar més doblers al Govern d'Aznar.

I ara un executiu presidit novament per Jaume Matas demana una millora financera. Pel PSIB-PSOE i la resta de forces d'esquerra, aquesta petició correspon únicament a la ja esmentada *guerra de colors*, atès

L'Educació es transferí entre dos executius del mateix signe

gués aplicat un 6 per cent del PIB, les xifres haurien enlluernat: l'ensenyament disposaria d'una transferència anual superior als 124.597 milions de

a aquells que —amb una certa ingenuïtat— justifiquen la desgràcia financera balear en la *guerra de colors* polítics entre la comunitat autònoma i el Govern

que la principal justificació feta pel PP és el creixement de la població nouvinguda durant els darrers anys: la mateixa que va emprar, sense resultats especialment positius, el Pacte de Progrés per demanar a Madrid una inversió extraordinària en nous centres. Com es recordarà, el Govern d'Antich va haver de recórrer a l'enginyeria financera per tal d'iniciar les construccions sense incrementar sobre el paper el deute autonòmic. Per l'STEI-i, la visió d'aquesta petició de millora financera és diferent a la que han expressat els líders polítics. Neus Santaner, secretària general del sindicat majoritari a l'ense-

nyament, reconeix que «la situació ha canviat, especialment en allò demogràfic»; i afegeix que «és molt fàcil plorar quan t'adones que els doblers rebuts són insuficients» per complir els programes electorals o les expectatives fixades per un color polític. Això no obstant, també assenyala de manera clara que «l'any 1998 qualcú —els que governaven aquí o els que dirigien l'Estat— volia penjar-se una medalla», mentre que ja llavors la comunitat autònoma es trobava en

els darrers llocs de finançament educatiu per unitat escolar, juntament amb les ciutats de Ceuta i Melilla. Aquesta situació no ha estat modificada fins ara per cap Govern central.

El Govern d'Antich va haver de recórrer a l'enginyeria financera

S'ha d'insistir en un fet. L'any 1998, els càlculs de despesa es varen fer d'acord amb la demografia emprant el cens de 1991; s'esperava que una

actualització d'aquest registre corregís les xifres que inicialment –ja se sabia– s'acceptaven a la baixa. Però no es podia preveure, en paraules de Santaner, «ni el boom de la immigració ni de la població flotant, que s'ha dispa-

en assumir les competències de Justícia o d'Ordre Públic que s'assenyalen com a fites de la reforma estatutària imminent. Mentrestant, emperò, l'Executiu de Matas prepara noves actuacions educatives, alguna de les quals és

tan polèmica –i poc assenyada, segons la majoria de la comunitat docent– com la

recomana simplificar al màxim el sistema d'autoritats. Tot i aquestes consideracions, la Conselleria d'Educació no ha fet pública en cap moment una previsió pressupostària per universalitzar aquest programa pilot, alhora que ha confirmat que satisfarà l'exigència vella de la principal patronal educativa dels col·legis concertats, la religiosa Educació i Gestió, d'incrementar el nombre d'unitats públiques als seus centres per satisfer la demanda parental, en comptes d'invertir en nous centres públics. Totes aquestes accions de govern han d'incrementar encara més el dèficit econòmic de l'educació il·lenca en uns moments en què ni tan sols està assegurat el funcionament normal del sistema existent.

En efecte, la proclamada equiparació salarial entre els docents dels sectors públic i privat concertat dista notablement d'haver estat assolida; hi ha zones ben poblades de les Balears que encara no disposen de centres educatius públics a bastament; els serveis complementaris de l'escola –acolliment matiner, menjador,

Per l'STEI-i, «unes competències ja empobrides s'han empobrit molt més»

rat». Així, «unes competències ja empobrides s'han empobrit molt més» fins a forçar el PP al Govern balear a demanar ajuda. Els avenços educatius s'han produït, malgrat tot, però això només ha estat possible recurrent a la via assenyalada de l'endeutament autonòmic, admès ara per Pedro Solbes però no abans per Rodrigo Rato ni els seus antecessors. L'STEI-i observa aquest fet amb preocupació sincera, atès que les transferències de Sanitat han incrementat el dèficit fins ara..., i és dubtós que no passi el mateix

inclusió de mestres de suport en l'ensenyament infantil, amb la intenció de garantir el dret dels alumnes castellanoparlants a rebre la primera educació en la seva llengua primera. Com és sabut, el PP justifica aquesta acció –que enguany s'aplica de manera experimental a onze centres de les Illes– amb els mateixos principis que regeixen l'atenció a la diversitat; l'STEI-i, Comissions Obreres i les àrees educatives dels partits polítics d'esquerra han rebutjat l'opció perquè és poc desitjable en una etapa de l'evolució infantil que

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

DISCOS I CASSSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

Pianos Can Garcias

Des de 1.951

Pere Josep Garcias
Pianer

Reparació, Restauració i Afinació

Venda i Lloguer Opció-Compra

Assesoraments - Transports

Joan Maura, Bisbe, 10
07005 · Palma de Mallorca
Tel./Fax: 971 462 016 · Mòvil: 607 891 930
www.lasguias.com/pianosgarcias

activitats extraescolars— encara no estan generalitzades, tot i la necessitat clara de disposar-ne perquè les famílies puguin conjugar la vida laboral i la d'estudi; l'adaptació dels alumnes a les noves tecnologies des de les aules s'ha planejat amb molta més ambició i eficàcia en una comunitat autònoma tan deprimida com és Extremadura. La immigració extracomunitària, d'altra banda, genera una despesa notable en programes d'atenció a la diversitat, però sabem que encara resta molt per assolir: la figura de l'educador social no està generalitzada, l'absentisme escolar és marcat a determinats grups, com ara les adolescents de religió musulmana. El panorama descrit, certament, és prou decebedor com per recordar ara i aquí els programes electorals que anunciaven la gratuïtat dels llibres de text, però insuficientment preocupant com perquè els poders públics subscriu- guin un gran pacte educatiu i de finançament.

Fóra injust, per descomptat, atribuir totes les mancances del sistema educatiu —o del sistema sanitari, ja de passada— al dèficit pressupostari balear. Però fins i tot el contacte més superficial amb els professionals de la docència i de la medicina públiques acostuma a assenyalar-nos una dedicació que va molt més enllà de l'obligació laboral estricta. Oportunament, autoritats com l'exconseller Damià Pons i Pons han cercat —infructuosament— la manera d'implicar més els progenitors i els tutors en l'educació dels infants, alhora que

de manera regular s'ha procurat un reciclatge continuat del professorat perquè pugui fer front a situacions que, ara fa just sis anys, eren impensables. L'anecdota és massa extens com per consignar-lo aquí; això no obstant, paga la pena aturar-nos un minut en dos casos molt concrets: un col·legi de Palma es veié forçat a contractar els serveis d'un xinès que treballava en un restaurant proper perquè traduís al mandarí les explicacions del mestre a un infant d'aquell país; tres centres de la part forana hagueren de subscriure un contracte de telefonia mòbil perquè l'únic alumne que dominava el català i

l'àrab pogués transmetre als estudiants dels altres dos ressorts educatius els coneixements lliurats pel professor. En ambdós casos, com hauria de ser evident, els centres hagueren d'invertir una quantitat gens menyspreable de doblers a atendre l'alumnat. Pitjor encara: aquestes partides difícilment trobarien allotjament en la despesa corrent d'un col·legi o un institut, on no és gaire habitual contractar cuiners xinesos ni telèfons mòbils per als alumnes. I, tanmateix, la principal mancança del sistema educatiu és estrictament econòmica. Mentrestant, els alumnes abandonen les aules.

FUNDACIÓ TEATRE PRINCIPAL

Fundació Teatre Principal de Palma
Centre Cultural la Misericòrdia
Plaça de l'Hospital, 4 1r.
07012 Palma de Mallorca

Consell de
Mallorca

■ Departament de Cultura

La Fundació Teatre Principal de Palma convoca el

Premi Teatre Principal 2004 de texts dramàtics

Presentació dels originals a les oficines de la
Fundació de dilluns a divendres de **9 a 14 h**

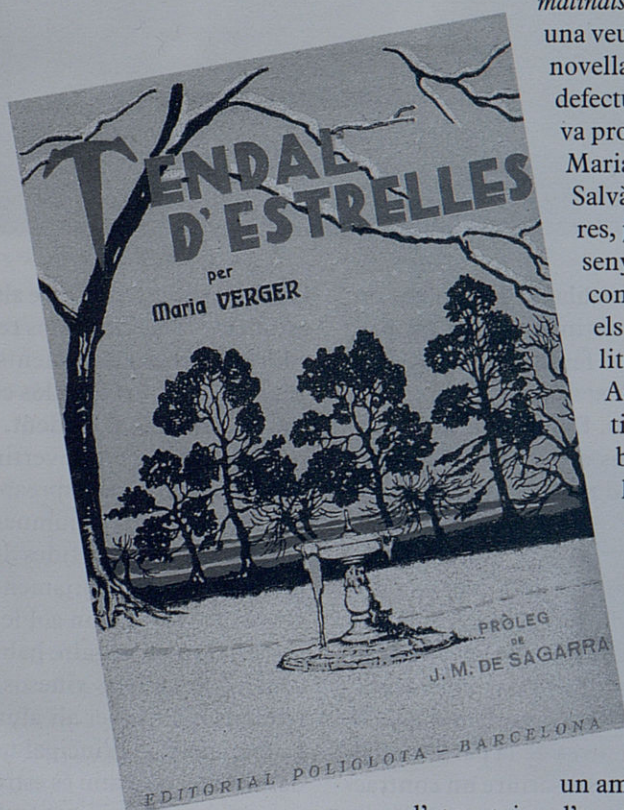
Podeu recollir les bases a la seu de la fundació o a
www.teatreprincipal.com

El termini de presentació dels originals acaba el
dia 30 de desembre de 2004

Maria Verger, la veu recobrada

LLORENÇ VICH SANCHO

Notes literàries

Ara fa vuitanta anys —viatjarem al 1924— s'editava a la ciutat de Barcelona un recull de trenta-nou poemes titulat *Clarors*

matinals. El signava una veu desconeguda, novella, tènueament defectuosa... Arribava prologada per Maria Antònia Salvà, que, aleshores, ja era una senyora ben consolidada dins els cercles literaris catalans. Aquest poemari tingué una bona acollida a la premsa del moment. Els principals diaris i revistes, tant del Principat com insulars, donaren

un ampli ressò a l'òpera prima d'aqueixa delicada i molt femenina veu. Al diari *La Publicidad*, els lectors podien llegir un article signat per Josep Maria de Sagarra en què afirmava que: «[...] nos dice cosas inefables de sus paisajes, de sus melancolías, de sus tiernas pasiones. Es un libro extraordinariamente sensible, extraordinariamente femenino, que en medio de ciertos puntos muertos de inexperta retórica, uno encuentra la transparencia y la frescura de un chorro de agua que mana naturalmente.»

D'altra banda, la llucmajorera remarcava «la dignitat i puresa de sentiment que informen totes i cada una de les poesies d'aquell recull», i un amic comú d'ambdues poetesses, l'anomenat Miquel Ferrà, no estalviava elogis quan afirmava que la sensualitat espiritual de Verger «es algo puro y resignado y pensativo, y, al final, de una sinceridad exultante». Basta llegir alguns dels seus versos. Així diu: «Jo voldria gaudir la vida clara, / la vida que no agrada ja a ningú; / aquella vida que no és mai avara, / i té sempre per tots el pa segur. / Jo parlo de la vella pagesia, / del ver apartament d'aquest gran món, / d'aquella vida tota poesia, / que en senzillesa i dolça pau es fon.»

Començava així la claror matinal, la flamant albada, la nova carrera literària... L'autora tenia trenta-dos anys. Havia nascut el 27 de setembre de 1892, a la *Fidelíssima Ciutat d'Alcúdia*, situada en el septentrió de Mallorca. El seu nom era Maria del Dolç Nom Verger i Ventayol. Era filla de pagesos i, educada dins el catolicisme, ja començà de ben jove a imaginar que qualche dia assoliria l'ofici d'ajuntar paraules. Un oncle seu ja havia escrit algunes novel·les com *Destrucción de Pollentia* i *La perla de Alcúdia*. Un altre oncle, Pere Ventayol, fou l'autor, entre altres títols, de la *Historia de Alcúdia*.

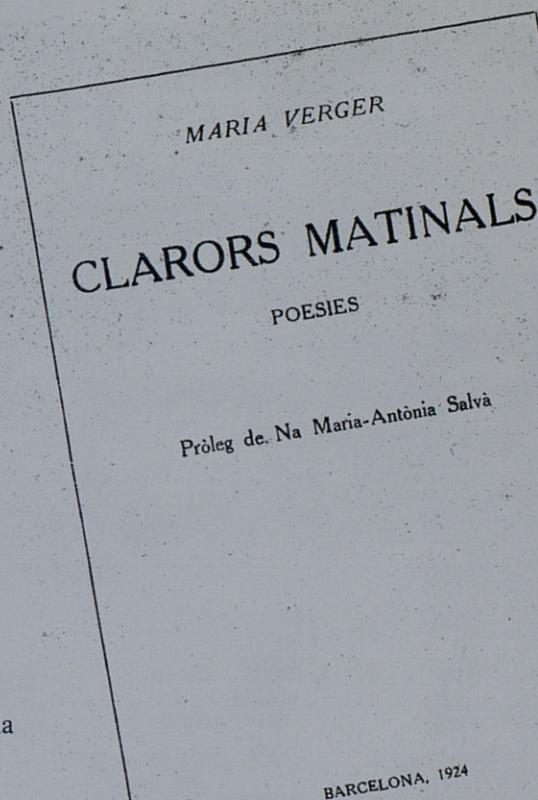
El 1918 s'havia traslladat a Barcelona per a cursar estudis a l'Escola Superior de Bibliotecàri-

es de la Mancomunitat de Catalunya. Acabats els anys d'aprenentatge, obté el títol acadèmic, però no pogué superar les oposicions. Així mateix el 1923 entrà a treballar com a bibliotecària de l'Arxiu Municipal de Terrassa i de conservadora del Museu Josep Soler i Palet. Mentrestant ja havia guanyat uns Jocs Florals de Manresa amb el poema titulat «Els tres sonets de l'aimada». I algunes de les seves col·laboracions apareixen a *La Revista*, *El Día Gráfico*, *L'Almanac de les Lletres* i al setmanari *Sóller*. Anys més endavant, els seus escrits periodístics es poden llegir a *Crónica Social*, *La Veu de Catalunya* i a *El Día* —periòdic terrassenc. També és responsable de les pàgines femenines de *Mundo Católico* i dirigeix la revista *Gema*, dedicada exclusivament al món femení. Sis anys més tard d'aquell primer aplec de poesies, el 1930, apareixia també a Barcelona un segon recull poètic titulat *Tendal d'estrelles*, aquest cop prologat per Josep Maria de Sagarra. El llibre consta de dinou poemes. Sagarra no titubeja en cap moment quan hi reconeix «un llibre líric, transparent i sincer, és un continuat sospir musical, que pertany més aviat a les zones contemplatives». La simplicitat temàtica de la vida bucòlica i senzilla d'aquell primer llibre quedarà ara alliberada pel turment, el dolor i la pena intensa, tot allò que just es pot llegir al poema «A les mans del meu pare mort», on ara ha restat convertit en: «Trista desferra, / sereu d'un ser mortal que va existir, / sota la capa fosca de la terra, / que us obrirà maternalment el si.» Ja en plena República —corria l'any 34— apareix a Palma un tercer recull de poemes. És aquest el darrer dels escrits en llengua materna. Aquest pic són els seus amics mallorquins els qui li editen el volum titulat *L'estela d'or...*, on es presenta l'amor sense angoixes ni tur-

ments. Ha retornat en ella l'esperança i el feliç retorn a la plenitud de la vida. Podem llegir-hi enèrgiques paraules: «Sóc llanterna vivent; sóc creadora, / d'una alta missió viu l'esperit... / Tota la sang dins de mon ser s'arborà. / Jo me sento tan gran com l'infinit.»

En paraules de Pere Rosselló Bover, sobretot en aquest recull, la poesia de Verger «assoleix indiscutiblement moments d'inspirada bellesa». Després arriba la desfeta. Una guerra civil sempre trunca els somnis més íntims de les persones. Maria Verger no participa en cap moment en la política activa. El 1943 obté una incapacitat física i ja no pot exercir més la seva professió de bibliotecària. Aleshores estableix la seva residència a Barcelona. Durant un període de temps és corresponsal d'*El Noticiero Universal* i també d'*El Nacional*. Tot fa semblar, també, que dirigí l'editorial *Estela*, establerta a la capital catalana. Cal remarcar que el mes d'octubre de 1944 aparegué l'opuscle titulat *Maria Verger. Artículos y juicios críticos sobre su obra literaria*, escrit per M. Ballester y Conde.

Rutas maravillosas. Poemas (De mi viaje a América del Sur) és el títol d'un llibre seu editat a Palma el 1966. Més tard fixa la seva residència a Madrid, a on el 1970 s'edita *Por la senda de las rosas. Poema en XXVII cantos*. I a partir d'aquí se'n perd la traça. Segons l'infatigable Pere Rosselló, reviscolador de la figura de Verger dins la col·lecció *Mixtàlia*, tot fa semblar que l'escriptora morí a Madrid el 1983.

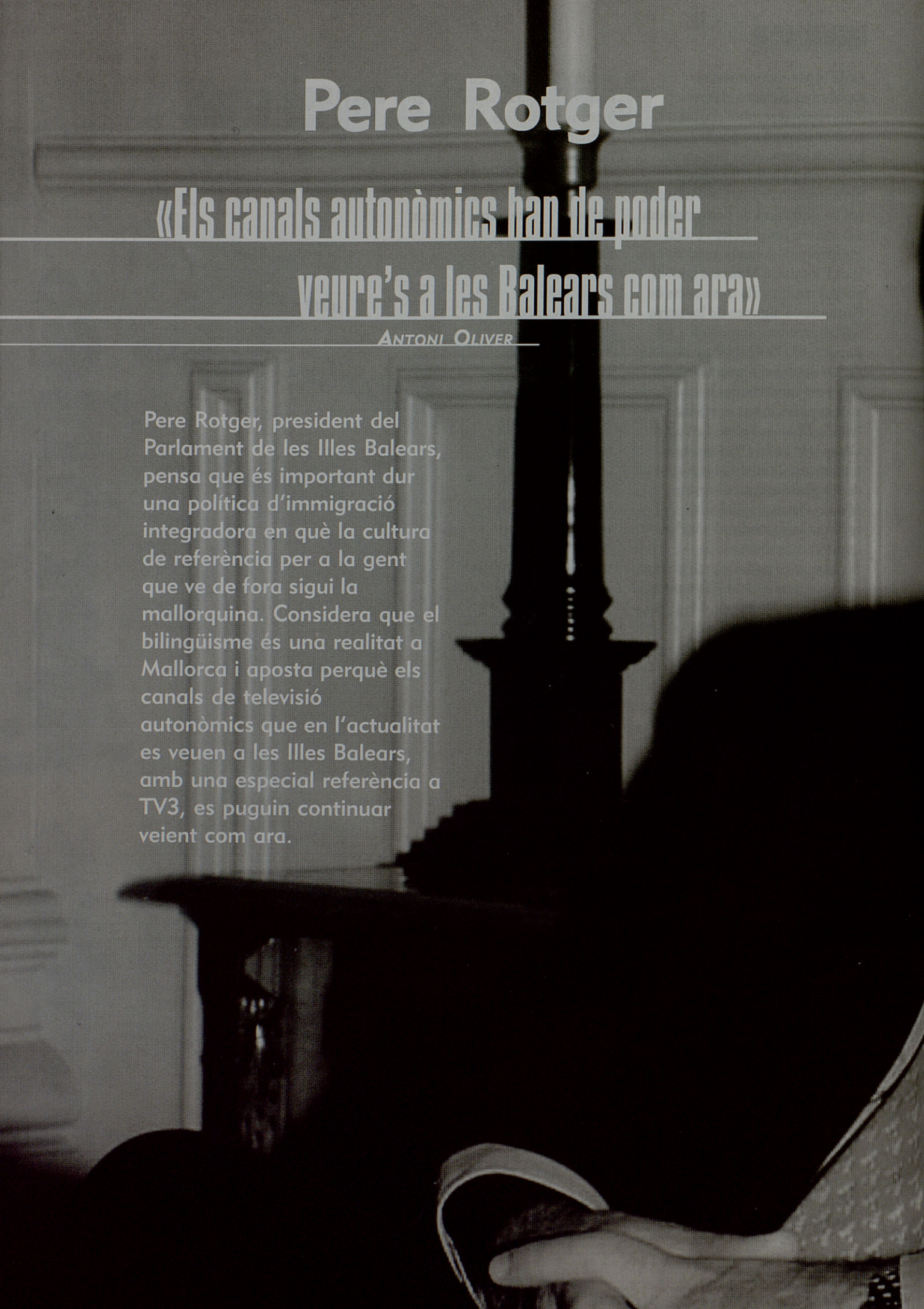
Notes literàries

Pere Rotger

«Els canals autonòmics han de poder
veure's a les Balears com ara»

ANTONI OLIVER

Pere Rotger, president del Parlament de les Illes Balears, pensa que és important dur una política d'immigració integradora en què la cultura de referència per a la gent que ve de fora sigui la mallorquina. Considera que el bilingüisme és una realitat a Mallorca i aposta perquè els canals de televisió autonòmics que en l'actualitat es veuen a les Illes Balears, amb una especial referència a TV3, es puguin continuar veient com ara.

Entrevista

D'altra banda, Pere Rotger (Inca, 1951) és empresari des de fa vint-i-cinc anys de la indústria de la pell. És president del Partit Popular de Mallorca, regidor de l'Ajuntament d'Inca i batle des del 1995. A les passades eleccions

—La reforma de l'Estatut, l'eina bàsica perquè poguéssim tenir més autogovern, requereix un gran consens, no tan sols pel que fa l'Estatut de les Illes Balears, sinó també a la reforma de tots els estatuts. Quan es va crear

l'estat autonòmic s'arribà a un gran consens entre les comunitats autònomes, endemés de Catalunya i el

«Esper que hi hagi seny en la reforma de l'Estatut»

municipals, va revalidar la batlia per Inca. És diputat pel Partit Popular al Parlament de les Illes Balears des del 1999. A partir del 19 de juny de 2003 és president del Parlament de les Illes Balears.

—Què opinau de la reforma de l'Estatut, quin abast hauria de tenir i per quin procediment s'hauria de fer?

País Basc, i s'ha de seguir en aquesta línia. Quant a les Illes Balears, es necessita el mateix tarannà: tenir en compte les minories, encara que les minories no han d'imposar als partits majoritaris els seus criteris; però la línia és aquesta.

—Fins on ha d'arribar aquesta reforma?

—Són els grups parlamentaris i el Govern els qui tenen aquesta responsabilitat i, en definitiva, el Parlament de les Illes Balears, perquè tant si la iniciativa la pren o no la pren el Govern, que sembla que la vol prendre, a la fi s'ha de debatre en el Parlament. Esper que hi hagi aquest seny, una responsabilitat de tots els grups per tenir un estatut que, realment, defensi els interessos de les Illes i que tampoc no rompi la cohesió d'aquest gran consens que hi ha hagut, fins ara, a l'Estat.

—Pensau que s'ha de reformar el règim especial per a les Balears?

—Es necessita fer política d'estat, i ho dic com a observador, no com a militant del Partit Popular. En aquest i altres temes bàsics som partidari del consens. El que resulta llastimós és que segons qui governa els mateixos grups facin unes propostes diferents. Per tant hi ha d'haver un exercici de responsabilitat. Per exemple, en l'aplicació del règim especial de les Illes Balears i amb referència al finançament, és clar que està més que justificat un augment en Sanitat o Educació. Això no ha de ser una qüestió partidista, perquè un dia governarà el Partit Socialista a Madrid i un altre el Partit Popular, amb majories absolutes o sense; però els problemes de les Illes seran els mateixos. Els partits majoritaris han de demostrar que són majors d'edat i han de ser capaços d'arribar en aquests consensos. Demanam el que ens pertoca dins el sistema de finançament que en aquests moments tenim. I aquest sistema permet, segons la població, revisar el finançament, i això ho fan les comissions no permanents que tenim en aquests moments creades en el Parlament, i sobre aquest tema hauríem d'anar junts a Madrid. Pel que fa a altres àrees distintes de Sanitat i Educació, el que és el paquet global de règim especial,

ha de ser igual, sobretot en el tema de carreteres i costos d'insularitat. També s'ha de tenir en compte el transport, el transport entre illes, el tren, temes en els quals hi ha molt per avançar amb l'actual sistema de finançament. Sense que això suposi una manca de solidaritat o un privilegi respecte d'altres comunitats autònomes, el que passa és que nosaltres anam endarrerits en relació amb els altres.

—Amb referència a l'articulació territorial, què pensau de l'autopista Inca-Manacor?

—No estic en contra de l'autopista Inca-Manacor. El que sí he dit, en alguna ocasió, com a batle d'Inca, és que per a nosaltres era més urgent la via de la ronda nord, per on passarà tot el trànsit que ve de sa Calobra o Selva. Són més de vint-i-cinc mil cotxes, sobretot a l'estiu, que d'aquesta manera no creuarien el nostre municipi. És més urgent aquesta via que no Inca-Manacor, que és un projecte complex que ha creat bastant de polèmica i que sembla que el Govern té aparcats. No hi renuncia; però el té aparcats. Esperem que s'arribi a un consens amb el Govern central i veurem com queda; però per a nosaltres la prioritat és l'autopista fins a sa Pobla i la ronda nord. Inca-Manacor poc esperar un poc.

—Com creis que s'hauria d'enfocar la política d'immigració, quina cultura de referència

ha de tenir l'immigrant?

—La cultura de referència que ha de tenir l'immigrant ha de ser la nostra. Som un poble obert, solidari i respectuós; però som aquí, i si algú s'ha d'adaptar a una cultura és a la d'allà on va. Hem de ser respectuosos amb la cultura de l'immigrant, no hem d'anar en contra de cap. Però, d'una forma categòrica, la cultura de referència ha de ser la nostra. Quant a la integració, crec que el poble mallorquí i, en general el de les Illes Balears, és un poble obert i creu en la integració. El que passa és que hi ha d'haver un esforç per part de les dues bandes, per part del qui arriba i de la societat d'acollida. També ha de fer més esforç per integrar-se el que arriba que el

que és d'aquí. La política bàsica de la immigració ha de passar per una bona llei d'estrangeria. Necessitam immigrants, la immigració és positiva per a la nostra terra, tant pel que fa a aspectes culturals com pel que fa

«Nosaltres hem de ser respectuosos amb la cultura de l'immigrant»

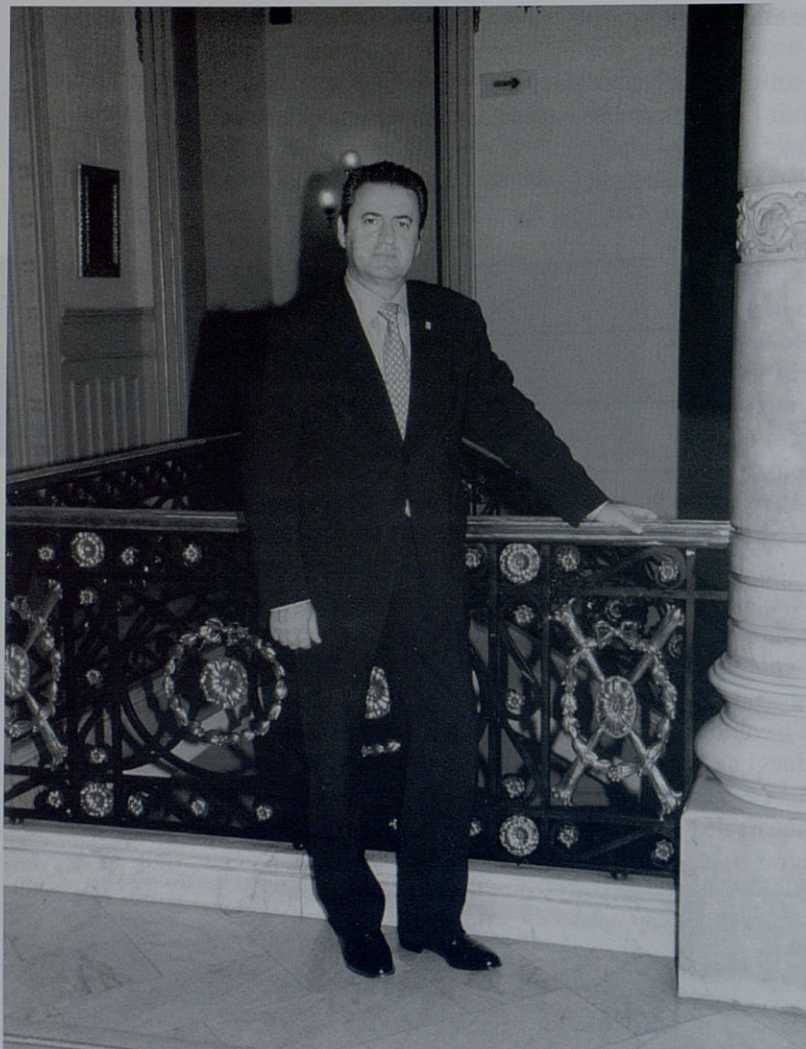
al manteniment del sistema econòmic; però només hem de rebre els immigrants que necessitem, perquè si això no es controla anam en contra de la cohesió social que necessitam. Així ho veim tots els qui tenim responsabilitats als municipis. En el meu municipi en quatre anys s'ha passat de quatre-cents immigrants a tres mil cinc-cents. Molts no tenen feina i saturen

Embat
Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E • Geranis Centre - Tel. 971 713 350 • Fax 971 215 641 • 07002 Palma de Mallorca

tots els serveis socials del municipi. Gent que acaba d'arribar i que no ha trobat feina absorbeix un setanta per cent del nostre potencial d'ajudes que hem de donar a persones que fa molts d'anys que viuen a ca nostra. Això crea una sèrie de confrontacions socials. En el tema de l'habitatge passa que són els immigrants els qui més lloguen, encara que tinguin menys recursos. Això sembla una incoherència;

però és que sis famílies es posen dins un habitatge. Això, d'una banda, encareix els lloguers, i de l'altra, la família diguem-ne estàndard tradicional, la que és aquí, en què els dos membres o un del matrimoni fan feina, es troba que quan va a llogar un habitatge ha de pagar un preu exorbitant. Aquest és un fenomen que pot passar desaparegut a alguns polítics o en el Parlament; però no passa desapare-

but als ciutadans normals i corrents que es troben amb aquest problema. S'ha de fer un esforç d'integració, és clar que aquest tema passa per aquí. Tota immigració que no està controlada, que no té un habitatge i un lloc de feina, crea descohesió social que va, fins i tot, en contra dels altres immigrants que ja són aquí perquè han vingut a cercar un futur millor.

—Com valoreu la política de bilingüisme real?

—El bilingüisme real és un fet i fins i tot diria que ens queda petit: un quinze per cent de la nostra població no parla ni català ni castellà. Basta pensar amb els seixanta mil alemanys que hi ha a Mallorca. El que pretén el Govern no és anar en contra de ningú, sinó facilitar que els al·lots puguin aprendre les dues llengües. Aquí, a la part forana, ens trobam que hi ha al·lots que arriben als setze anys i quasi no saben parlar el castellà. A segons quins col·legis de Palma passa el contrari, que quasi no parlen català, i s'ha de garantir que parlin les dues llengües.

—Què opinau del canvi de freqüències de TV3 i Canal 33?

—Esper que els responsables autonòmics en aquesta qüestió tinguin mà esquerra i seny perquè IB3 pugui tenir la seva freqüència i, d'altra banda, s'arribi a acords perquè es puguin veure altres televisions, com TV3, que aquí té molta acceptació. Estic convençut que el Govern de Jaume Matas arribarà a acords amb les altres televisions autonòmiques perquè els ciutadans de les Illes

**erco
leta**

Gianni Rodari

**Infants de 0 a 4 anys
Ensenyament en català
Pedagogia activa
Grups reduïts
Servei de cuina**

ARQUITECE BENNÀSSAR, 46
07004 PALMA - Tel. 971 29 90 86

**erco
leta**

Gianni Rodari

puguin veure TV3 i Canal 33 com ara. N'estic convençut, el que passa és que si el Govern té la titularitat d'una freqüència n'ha de fer ús.

—Passem al tema del control parlamentari. Trobau que és suficient?

—El Parlament està per controlar el Govern; però els qui han de prendre la iniciativa, els qui han de fer els deures, són els corresponents grups parlamentaris. Hi ha un reglament que garanteix que el dret de control es pugui exercir. Hi ha mocions, proposicions no de llei, compareixences dels consellers, hi ha molt de marge i les eines suficients; però depèn de l'estratègia i l'habilitat dels grups de l'oposició fer aquest control.

—Quantes lleis s'han aprovat durant aquesta legislatura?

—S'han aprovat nou lleis i tenim pendent la llei de drogodependències.

—Resta nomenar alguna institució de les previstes a l'Estatut d'autonomia?

—El Síndic de Greuges està pendent. És un objectiu que han tingut els altres presidents del Parlament. Però el que vull és que el cercle autonòmic es tanqui i restin completades totes les institucions autonòmiques. El president del Parlament, per més interès que hi posi, si no hi ha un

consens amb els diferents grups parlamentaris i, sobretot, amb els dos més majoritaris, no té res a fer. Em consta, ara per ara, que hi ha certs moviments per desbloquejar aquest tema; però la cosa va molt lenta. Així com el

senyor Morales, l'anterior president, va tenir la possibilitat de poder crear el Síndic de Comptes, a mi m'agradaria poder tenir en el meu full de serveis, per dir-ho així, haver posat en marxa la figura del Síndic de Greuges.

—Estudiarà el Parlament el model turístic?

—En principi, no. El Partit Socialista va presentar una

proposició no de llei en aquest sentit i es va rebutjar. Consideram que dins la Comissió de Turisme es pot fer bastant de feina. No es crearà una ponència.

«S'han aprovat nou lleis aquesta legislatura»

—Hi ha alguna comissió de control?

—En aquests moments el que hi ha són compareixences demanades; però no cap comissió de control. Hi ha els instruments per demanar les comissions de control i és una iniciativa que correspon als grups parlamentaris.

“Encara queden botigues”

Casa Pomar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 72 14 83 - Fax 971 71 93 12 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

Llengua i programari lliure

LLORENÇ VALVERDE

En el seu llibre *Patrimoni natural*, Jesús Tuson reivindica per a les llengües minoritzades la mateixa sensibilitat que hi ha respecte de les espècies animals i vegetals en perill d'extinció.

No cal repetir aquí aquests arguments, però sí que escau afirmar, en la mateixa línia, que el **programari lliure és l'hàbitat informàtic natural de les llengües minoritzades**. Només els principis i la metodologia del programari lliure poden garantir l'existència d'una normalització lingüística sostenible per a les eines informàtiques. I aquí normalització vol dir senzillament que sigui possible fer tota la interacció amb els ordinadors en català, la qual cosa inclou tota casta de programes, eines d'escriptori i, també, eines d'ajuda a la redacció i correcció de texts en català.

Què és el programari lliure i, sobretot, què té a veure amb la llengua? Segons Richard Stallman, fundador del moviment, el programari lliure és aquell que garanteix als seus usuaris el control total dels seus ordinadors. Un control que es materialitza en les quatre llibertats bàsiques següents: 1) Llibertat per fer servir els programes per a qualsevol objectiu; 2) Llibertat per estudiar i modificar el programa per adaptar-lo a les necessitats de cadascú; 3) Llibertat per distribuir còpies del programa original i del modificat; i 4) Llibertat per publicar les modificacions. El dia 27 de setembre del 1983, Stallman va anunciar a través d'Internet la seva determinació de començar a escriure «un programari completament nou que serà compatible amb Unix i que donaré gratuïtament (o lliurement) a tothom que el vulgui fer servir». Poc s'imaginava ningú que aquesta decisió d'un programador

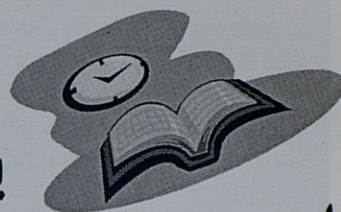
arribaria a convertir-se avui, vint-i-un anys després, en un dels motors essencials d'innovació i de futur de la informàtica i, també, que arribaria a esdevenir, en aquest àmbit, l'única garantia de respecte a la diversitat lingüística. Arreu del món i gràcies a la tasca de nombro-

sos voluntaris, el programari lliure han estat traduïts a un important nombre de llengües (minoritzades o no) per a les quals no hi havia disponible cap programa privatiu (o propietari). El fet és que, segons informacions recents, el nombre de llengües en la quals està traduït el conjunt bàsic d'aplicacions lliures (sistema operatiu, ofimàtica i navegador) és més del doble que les que estan disponibles només en programari privatiu.

La traducció del programari al català ha estat –des dels inicis– una reivindicació assumida –amb més o menys entusiasme– per part dels diferents governs de la Generalitat, d'Andorra i, fins i tot, de les Illes Balears. L'èxit d'aquestes iniciatives ha estat divers i, en aquest sentit, cal recordar el cop advers que va significar que a partir d'un determinat moment Microsoft prohibís la traducció al català del Windows i de l'Office, una traducció que, sigui dit de passada, havia estat completament subvencionada fins aleshores amb fons públics. Tanmateix, aquesta decisió va tenir l'efecte positiu notable de despertar moltes consciències, i en particular la dels membres de Softcatalà, la més gran organització de voluntaris dedicada a la traducció de programari al català, que va demostrar haver entès que l'ús de programari lliure és la única garantia per poder seguir traduint el programari al català sense haver de topat amb prohibicions absurdes, ja que les llibertats 2 i 3 són absolutament indispensables per poder fer aquestes traduccions. I és que, qualsevol tipus de programari que no garanteixi aquestes llibertats estarà sempre sotmès a les arbitriarietats dels seus propietaris. Així de fàcil i així de simple: hem de tenir accés al codi font i hem de poder fer i publicar les modificacions que escalcuin per poder traduir (o localitzar) el programari informàtic, és a dir, ha de ser lliure. Tota la resta són vuit i nous i cartes que no lliguen.

Composició Maquetació i
Impressió de Llibres i revistes !
Disseny propi !
Muntatges i Maquetació de fullets a color!
Pressupots sense compromís !

arts
xisco
gràfiques

Tel. / fax: 971 475 754

L'Obra Cultural Balear impugnarà dos decrets del Govern que retallen els avanços en normalització lingüística

L'Obra Cultural Balear ha acordat impugnar dos decrets de la Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears per vulnerar drets lingüístics bàsics dels ciutadans i retallar alguns avanços en normalització lingüística que s'havien aconseguit en etapes anteriors.

El primer és el que suprimeix la Junta Avaluadora de Català (JAC) i la substitueix per una simple Comissió Consultiva, en la qual, a més a més, sembla que pot no tenir veu ni l'OCB mateixa ni l'Escola Municipal de Mallorquí de Manacor, que sí que eren en l'organisme anterior. Aquesta mesura retalla la participació ciutadana i deixa les mans lliures al Govern de les Illes Balears per actuar de forma unilateral i sense cap tipus de control extern en l'àmbit de l'expedició de titulacions de català.

El segon decret és el que permet als pares triar la llengua del primer ensenyament, passant per damunt del projecte lingüístic i el projecte educatiu del centre i totes les teories pedagògiques existents.

Polítics i acadèmics reclamen una millora en el reconeixement de les llengües

Representants dels governs i d'acadèmies lingüístiques del País Basc, Catalunya, Galícia, Aragó i les Illes Balears dia vuit d'octubre varen celebrar a Barcelona la primera jornada de treball per estudiar la regulació de l'ús de les diverses llengües de l'Estat. La conclusió fonamental de la trobada va ser que és necessari reclamar un major i definitiu reconeixement de les llengües espanyoles diferents al castellà, tant a l'Estat com internacionalment, i que calen més recursos per garantir aquest reconeixement.

En una altra de les conclusions institucionals s'advoca per l'aprovació de mesures legislatives, pressupostàries i executives per incrementar aquest reconeixement, i, finalment, es destaca la necessitat d'una major coordinació de l'Estat en actuacions d'àmbit superior a una sola comunitat autònoma.

Aquestes conclusions, juntament amb les acadèmiques, seran presentades a la vicepresidenta del Govern espanyol, Teresa Fernández de la Vega, la qual, segons el portaveu de la jornada, el conseller en cap de la Generalitat de Catalunya, Josep Bargalló, ja ha mostrat el seu interès a conèixer-les.

Pel que fa a l'àmbit acadèmic, Joan Martí, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, va expressar certes reticències a la possible elaboració d'una llei de llengües, pel temor que aquesta es converteixi «en una mena de llei de bases que limiti la capacitat legislativa dels governs autònoms en aquesta matèria».

Celebrada la XIV Setmana de Cuina Mallorquina

L'Obra Cultural Balear de Campos ha organitzat la catorzena edició de la seva ja tradicional Setmana de Cuina Mallorquina entre dia 18 i dia 21 d'octubre, amb motiu de la celebració de la fira d'aquesta localitat. Es tracta d'un esdeveniment que és quelcom més que un simple curset de cuina. La promoció dels productes autòctons que s'hi fa any rere any i la barreja de la gastronomia amb altres camps de la cultura pròpia, la converteixen en un acte singular. Enguany s'ha comptat amb Antoni Pons, del Laboratori de Ciències de l'Activitat Física de la UIB, com a pregoner de l'acte, que parlà sobre «El valor nutritiu de l'ametla i els aliments que la componen». Dimarts el cuiner Miquel Vicens, del restaurant Can Calent, mostrà la seva cuina d'autor, mentre que dimecres fou el torn de Jordi Guillem, d'Eurotoques, que presentà una selecció de plats de cuina medieval mallorquina fruit d'una intensa tasca d'investigació. Dijous dia 21 tingué lloc l'acte de cloenda, que consistí en una visita guiada a la fàbrica de gelats JOP i un tast d'alguns dels seus productes més emblemàtics.

Presentació de 'Bossanova'

He d'agrair a Carles Canals que m'hagi ofert l'oportunitat de presentar en un mitjà de luxe com EL MIRALL la nova revista literària nascuda fa pocs mesos: *Bossanova*. Quina cosa és *Bossanova* és fàcil de dir: és una publicació bimestral que ara treu el seu tercer número i que està dedicada sencera a la creació literària. Les seves 32 pàgines mostren textos creatius breus sense data de caducitat, fragments d'obres inèdites, llibres en procés de gestació d'autors que, coneguts o no, escriuen en català i creuen encara en la bondat de participar en un projecte col·lectiu. M'explicaré. No vull dir que *Bossanova* impliqui els seus col·laboradors en cap objectiu concret comú, com si la raó d'arribar a publicar en aquesta revista fos una afinitat estètica o una mentalitat similar. Res d'això. El que té de comú, de col·lectiu, aquest projecte és senzillament que suposa una realitat literària i editorial alternativa a l'individualisme. Una revista literària, s'ha dit sempre, és l'espai en què l'escriptor es pot mostrar amb la seva faç més pura, menys sotmesa a les exigències d'un mercat o a les necessitats provisionals de la premsa escrita.

Hi ha certs textos que no troben difusió si no és en revistes com *Bossanova*. Hi ha llibres que lluiten per trobar editorial i que mentrestant poden enfiar el seu nas, mostrar part del que prometen. I sobretot hi ha molts lectors que cerquen una font diferent a on saciar la seva set, un brollador de creativitat que vessi vida. La literatura és actualment un art que es produeix i es gaudeix com si fos un delictes, una activitat inconfessable que no té cabuda ni predicament al mass media per antonomàsia. Ja sabem que molt han de canviar les coses per tenir un programa televisiu que tracti de literatura fora de la franja horària de les catacumbes. Un poema que es publica a *Bossanova* mai no serà tan conegut com una cançó d'Alejandro Sanz, tot i que és impossible que sigui tan dolent. Però la creació literària és una secreció natural inevitable que es produirà mentre quedi intel·ligència i interès per l'ésser humà. *Bossanova* no aspira a ser un producte de mercat, només un petit miracle de supervivèn-

cia de l'art dins un món que s'avorreix.

No hem d'amagar la història llarga de *Bossanova* malgrat la seva curta vida material. *Bossanova* és, per si algú no se n'ha adonat, la versió en llengua catalana d'una revista que fa 9 anys que es publica dedicada a la literatura en castellà, *La Bolsa de Pipas*. Clamava al cel l'absència de la llengua catalana en una revista que s'edita a Mallorca. Hem entès que els recursos, les limitacions d'una revista com aquesta fan molt magra la presència del català, i

que la millor manera de donar cabuda als creadors en català era fer-ne una de nova. És cert que ens ha sorprès confirmar que després de tanta lluita per defensar el català, tant d'esforç per denunciar suposats atacs al català, tantes diades, torxes, carreres, acampades i associacions dedicades al català, els que el volen utilitzar per fer literatura no tenen cap mostrador a l'abast on exposar les seves propostes.

Sincerament, no teníem gens clar que hagués de partir d'una publicació en castellà un projecte de promoció del català, sobretot sabent l'enorme preocupació per aquesta llengua i les infinites manifestacions d'amor cap a

ella. Però la realitat s'ha imposat. I ben mirat *Bossanova* no neix amb la intenció de promocionar el català, de fer país, de declarar un sentiment sublim envers cap cosa. Només vol ser útil en la modesta feina de difondre les creacions de persones que tenim a prop, o lluny, i en una llengua que no es darà a conèixer ni se salvarà amb manifestacions inspirades per un enamorament morbós de nosaltres mateixos. És a dir, volem servir als creadors que cultiven el català pel que diuen, no perquè ho diguin en una llengua concreta, sols que com és natural per aquests indrets aquesta llengua que utilitzen és el català.

Agraïm el suport de la Direcció General de Política Lingüística del Govern balear, sense la qual no seria possible *Bossanova*, i esperem que la criatura meresqui el suport de moltes més persones i entitats sensibilitzades per aquest tipus d'iniciatives.

Román Piña Valls

"M'enduria a sobre el Tirant Lo Blanc, però als mitjons només m'hi cap Bossanova"

SUBSCRIPCIONS I COL·LABORACIONS:
bnova@wanadoo.es
Subscripció anual: 13'30 euros

Bossanova

La revista literària
que faltava

Miscel·lània

Discoides

RAFFEL M. CREUS

Vinils senzills i elapés, cedés i devedés són discoides. Fredament vist, sense entrar en xifres i comparatives amb fa 10 anys, el quart any del segon mil·lenni després de Crist ha estat, fins ara, venturós quant a rotlles musicals illencs editats i, d'aquí a cap d'any, encara ho serà més.

El pop rock illenc ha estat el camp que més fruits ha parit. Per encetar i no crear ordres ni precedents, començarem pel cercol auditiu més esperat de tots, es tracta de la reedició d'un treball publicat el 89 i que, amb un poc de sort, podrem veure en viu abans de final d'any, es tracta de *Mallorcatur*, una corrosiva i divertida crítica musical perpe-

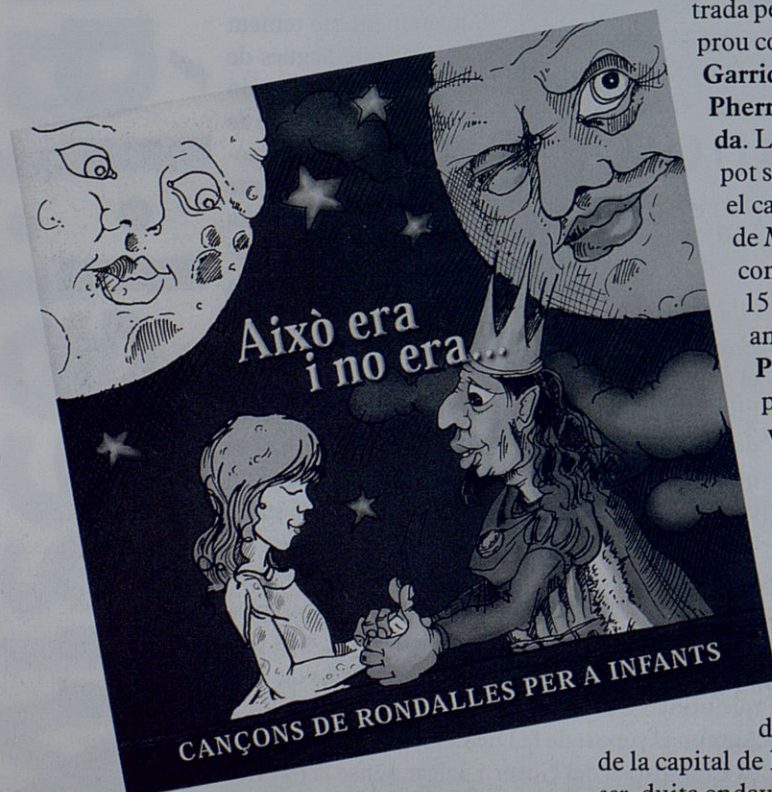
trada per tres individus prou coneguts: **Carlos Garrido, Raphel Pherrer i Toni Miranda**. La contrapartida pot ser perfectament el cas de quatre al·lots de Manacor, d'edats compreses entre els 15 i els 19 anys, anomenats **Kard's Piken**, que a principi d'any es varen presentar en societat amb un interessant disc anomenat com ells, una de les cançons del qual havia estat inclosa al recull

d'autors i músics

de la capital de Llevant, *Ma en es cor*, duita endavant per **Joan Bibiloni** l'any passat. El que enguany ha promogut el petit gran compositor ha estat la segona part d'*Això era i no era*, una adaptació musical de les

rondalles en veus tan conegudes com la de Bibiloni mateix, **Maria del Mar Bonet, Tomeu Penya, Miquela Lladó o Marisa Rojas**, entre d'altres. Després de tantes veus, és adient citar un grup vocal, el més conegut de l'illa: **Cap Pela**, els seus membres s'han tirat *de cap* en el tercer treball discogràfic, un recull de dotze temes en català, castellà i anglès.

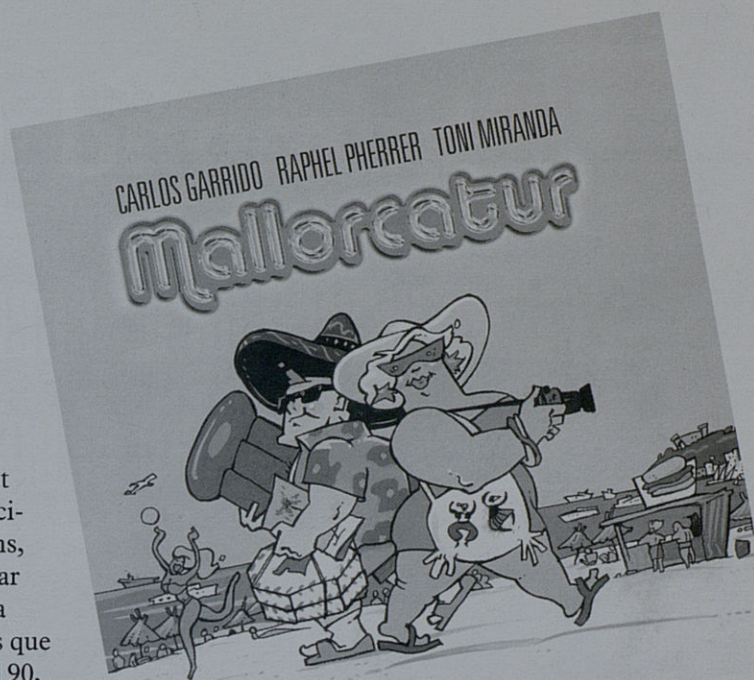
Son Servera és l'epicentre de l'èxit dels **Anegats**, una banda de rock arrelat amb importants (i no és conya) vendes del seu primer disc, *Illenc*. **Familia López** volien fer un canvi en la seva carrera musical i l'han perpetrat amb *FLZ001*, temes signats pels cinc López i produïts pel malauradament desaparegut **Biel Ossifar Mesquida**. **Caponnam** es varen ajuntar a Barcelona el 95, ara instal·lats a Mallorca, amb cantant de Menorca i, amb dos discs a l'esquena, també volien una transformació que ha arribat amb la incorporació de nous membres, la definició del seu so i l'enregistrament de *A l'illa d'Utopia*, un viatge a l'illa ideal que sura entre un passat gloriós irremeiablement perdut i un

Te

futur incert, utòpic. Atenció a l'atractiva i acurada presentació. Menorquí així mateix és **Cris Juanico**, excantant dels Ja t'ho Diré, que, després d'un parell d'iniciatives amb altres formacions, es presenta en solitari amb *Memòria*. Acabarem aquest primer bloc citant els **Antònia Font** i l'afamat **Taxi**, un treball visual i musical (CD i DVD) qualificat per la crítica especialitzada com «el millor disc de pop en català de la història». L'incansable **Jaume Sureda** ha estat un dels músics amb nou disc el 2004: *Blau de blaus*, deu temes que inclouen una versió dels Chicago adaptada i cantada abans pel desaparegut **Santi Bono**. A l'apartat de primerencs amb lletres populars, hi trobam un duo llucmajorer anomenat **Torrrat i Bullit**, que s'ha estrenat amb l'àlbum *Engabiats*. Dins el camp del folk, gent nova i grups coneguts han fet molta i bona feina. L'**Agrupació Sa Torre** de Manacor ha debutat amb *De raça*, un disc per ballar sense aturar, mentre que els veterans **Xaloc Música** han deixat de banda, en el seu sisè treball, els fandangos i les mateixes, per ocupar-se de romanços i rondalles (la més genuïna cançó tradicional catalana), junt amb poemes de Vicent Andrés Estellés; el nom és preciós: *Airecel*. Un altre grup amb moltes taules és **Al Mayurka**, la formació d'Antoni Roig va publicar el seu cinquè disc: *Amb Coherència*. **Puig de**

Bonany, a banda d'un topònim, és el nom d'un grup que el 1983 va publicar un disc titulat talment i dedicat al ball de bot; 20 anys després, el disc ha estat remasteritzat digitalment i ha aparegut en format cedé. De les reedicions a les aparicions, ens hem de felicitar per l'estrena d'una colla de xeremiers que estan junts des del 90, són un veterà: Tomeu Camps (xeremies), i un jove: Pere Joan Martorell (flabiol i tamborino), es diuen **Xeremiers de Son Roca** i signen un treball titulat *Trempat*. Els fans més joves de la casa també han tingut enguany novetat musical a càrrec d'una de les formacions històriques més estimades pels al·lots: el trio **Cucorba** ha editat el seu vuitè disc que du per nom *La lluna, la pruna*. Més amunt parlàvem del segon disc dedicat a les rondalles, el primer va sortir l'any passat i enguany s'ha vist complementat pel CD-ROM *Sa Jaia*, una eina de feina i divertiment per a pares i fills que inclou cançons, jocs, partitures, làmines per pintar i un llarg etcètera de possibilitats. Començarem la cloenda amb la mal anomenada música culta, és

a dir, la clàssica. Enguany ha vist la llum el segon recull de *Compositors de l'illa de Mallorca*, un discode que inclou peces del segle XVII al XX de **Guerau, Mestres, Calatayud, Mas Porcel, Julià, Alis, Carbonell, Artigues i Serra Serra**, magistralment interpretades amb la guitarra per Josep Sbert. Les línies finals seran per a la que deu ser la més recent edició discogràfica, el debut dels **Sal de Cocó**, cinc joves guanyadors del certamen de música de Vilafranca de Bonany que es presenten en societat amb un treball anomenat *56 de desembre*. Abans de Sant Esteve hi haurà més enregistraments sonors i *Discode* se'n farà ressò.

ndències

música

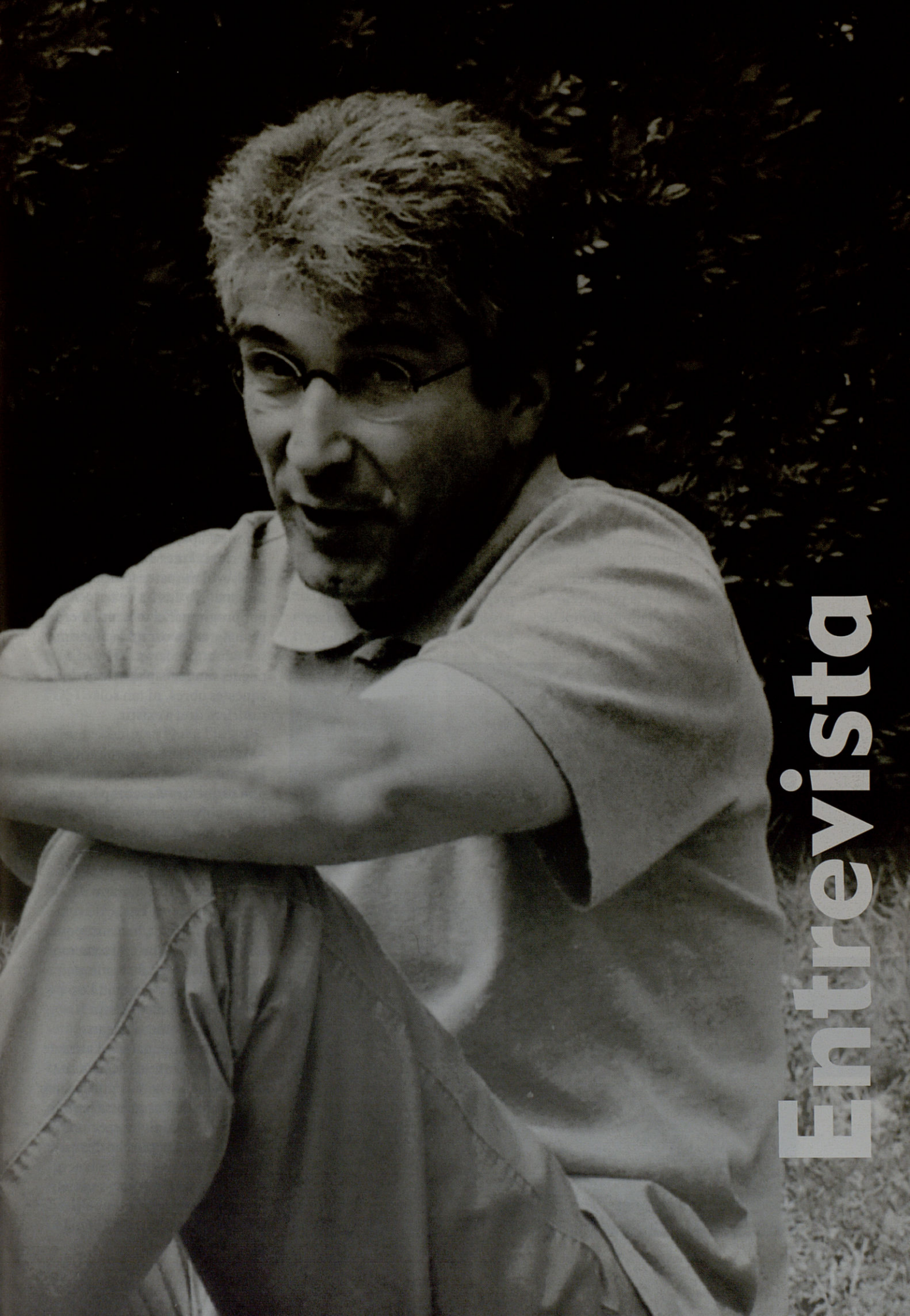
Edmond Colomer

«L'Orquestra ha d'accedir a tot el repertori
amb el més alt nivell»

CARLES CANALS

El passat 14 d'octubre l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears encetà una nova temporada, la tercera amb el català Edmond Colomer al capdavant. Un canvi notable ha d'afectar ara la Ciutat de Palma, segons es desprèn de la conversa següent amb aquest músic de prestigi, fundador de la Jove Orquestra Nacional d'Espanya i conegut tant pels seus enregistraments sonors com per la seva activitat escènica.

Entrevista

—Per a la temporada 2004-2005 heu dissenyat un repertori francament conservador o popular, amb peces i autors molt coneguts. Sorpren una mica en un director que ha interpretat i enregirat bastant

alguns casos amb una certa radicalitat. Dit això, és lògic que sorprengui que la programació de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears (OSIB) sigui ara tan conservadora, però hi ha diverses raons per a això; la primera ha

estat el meu descobriment que l'Orquestra no havia programat mai obres que ja formen part del repertori

«No em considero especialista en res, tinc eixos de direcció»

música contemporània, des d'Alberto Ginastera a Joan Guinjoan.

—He de dir, primer de tot, que no em considero especialista en res, tot i que sí que tinc uns eixos que guien les meves idees de direcció. És per això que crec que al costat de les peces habituals del repertori simfònic s'ha de prestar una atenció especial a la producció contemporània, tant de compositors d'aquí com de fora, i en

habitual de les orquestres, com puguin ser simfonies de Brahms, Schumann o altres peces que s'haurien d'interpretar de tant en tant. Això era un error. A més, tot i que aquest sigui el meu tercer any al capdavant de l'OSIB, jo el considero el segon, en realitat el primer va ser just una presa de contacte i d'observació, atès que vaig arribar-hi massa tard per preparar la temporada. L'any passat em va permetre conèixer quines eren les reaccions del

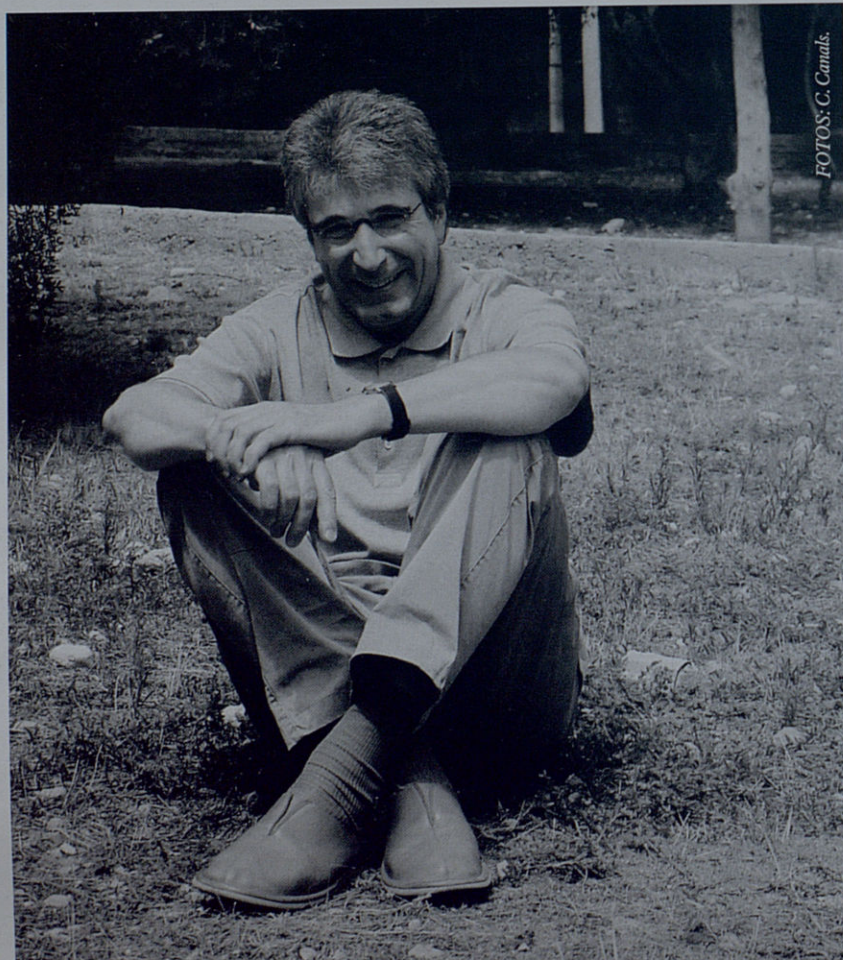
públic i quina la capacitat de convocatòria de l'OSIB; em va preocupar la manca d'assistència generalitzada. Per tant, vaig optar per reforçar la programació des d'un punt de vista conservador.

—Permeteu-me un incís: no us preocupa que una part del públic actual deixi d'assistir als concerts, atesos els canvis de la programació? O que l'OSIB no estigui a l'altura de les interpretacions *canòniques* que tots coneixem?

—Aquí he de discrepar. A l'Orquestra, l'objectiu bàsic ha estat transformar l'instrument en diverses etapes, la primera de les quals ja pràcticament està enllestida, i és que l'OSIB sigui competitiva. Ara arriba una segona etapa, la d'accedir a tot el repertori al més alt nivell de qualsevol orquestra europea mitjana. No ens ha de fer gens de por programar el més alt repertori, malgrat les comparacions que, sens dubte, es faran. Si no poguéssim fer cap aportació a aquestes obres, ni tan sols tindríem dret a existir.

—Matisaré la meva pregunta. Durant anys l'OSIB ha estat una orquestra descompensada. S'han solucionat definitivament aquests problemes?

—L'OSIB ha canviat molt, tot i que ha de seguir canviant. Amb l'actual, em sento capaç de programar-ho tot, ben entès que sense risc no hi ha creixement; aquesta és la base de la meua ideologia, si em permeteu l'expressió. Aquesta orquestra serveix una comunitat tan important com qualsevol altra de l'Occident, i aquesta societat ha de poder sentir tota la música que la plantilla de l'orquestra permeti. En relació amb les seccions de l'OSIB, ara ja fa gairebé dos anys que es va reorganitzar l'estructura de cada secció i que es varen fer proves per cobrir les places de solista i d'assistent. És cert que

encara no hem acabat aquest procés. El mes de gener tenim proves per ocupar la plaça de primer violoncel, atès que el titular va haver de marxar i la seva plaça l'ocupa l'assistent. També hem de menester un solista de viola i el concertí, atès que ara l'ocupa Spahiü com a associat; la plaça està oberta a convidats. Hi ha hagut retocs en els vents, i just ara s'ha lliurat una plaça de trompeta, però falta encara convocar una altra plaça de trompa... Vull dir que totes les seccions han estat modificades per aconseguir una orquestra competitiva.

—Com a director teniu un prestigi indubtable, com ho demostra el fet que els músics consignen sempre en els seus currículums que han estat dirigits per vós. Ara dirigiu també la Simfònica del Vallès; durant tretze anys heu dirigit la Jove Orquestra i Picardie... Amb totes aquestes i bastants més heu fet enregistraments. Teniu previst fer-ne amb l'OSIB?

—Per descomptat. Quan l'instrument estigui consolidat, farem enregistraments. Ja en tenim un el mes de gener, una primera temptativa, d'acord amb la Societat General d'Autors (SGAE). Es tracta d'un compositor anomenat Moreno Buendía, de caire *neopinturesquista*, amb Gabriel Estarellas a la guitarra. Aquesta serà la nostra primera aproximació, la qual cosa no s'ha d'entendre com que no ens la prenem seriosament. Una de les nostres principals obligacions serà enregistrar o reenregistrar música mallorquina de tota casta, i fer-ho de manera professional: he sentit alguns dels enregistraments fets fins ara i he de dir que són molt pobres. És així. A partir d'aquí estem oberts a tot.

—Teniu previst qualque sistema de difusió radiofònica?

—Sí, també, tot i que això depèn

d'un acord amb els músics. És una activitat que s'ha de regular, tot i que ja ho tenim bastant avançat. Hem de fer els enregistraments amb totes les de la llei, en el sentit més estricte del terme.

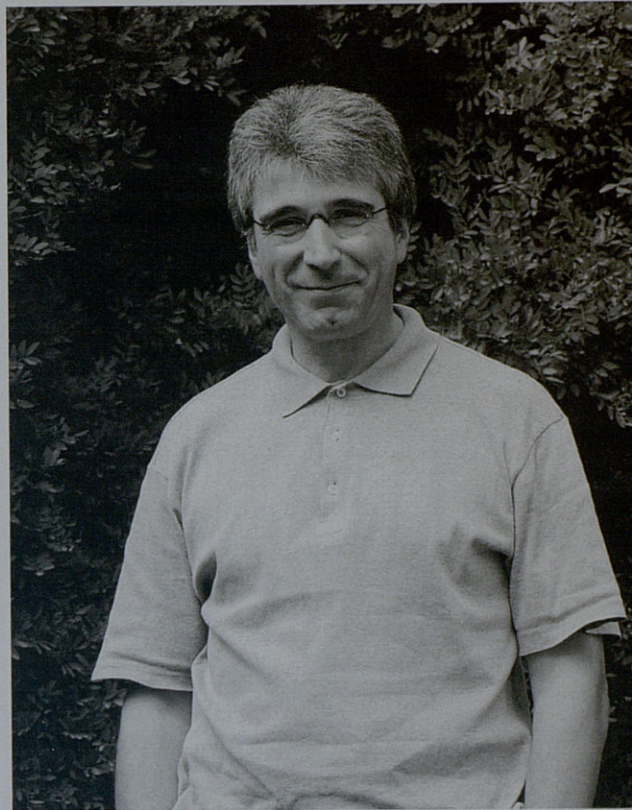
—A les Illes hi ha una fundació dedicada a la música contemporània, ACA, a què ara s'afegirà Phonart, dirigida per Joan Serra i Pere Pou Llompart. Quina ha de ser la relació de l'OSIB amb aquestes entitats?

—En arribar a Mallorca em vaig posar en contacte amb ACA, i puc dir que la relació és molt bona, fins al punt que almenys un dels seus concerts es fa anualment amb l'OSIB. Jo vaig dirigir el que es va fer l'any passat al Conservatori, i el resultat és que hi havia bastant més gent a l'escenari que en el públic. Ja sabem que això és així; però si he de pensar com a empresari, he de recordar el que costa l'orquestra: encara que sigui un servei públic, no pot anar a un lloc al qual no anirà la gent. Que se n'ha de donar testimoni? És clar que sí, però fem-ho bé i tinguem en compte tots els factors. Potser aquesta música no arriba al públic pel tòpic de la dificultat del llenguatge, sinó perquè no la *venem* bé. Siguem sincers amb nosaltres mateixos. Dit això, vull deixar clar que tinc moltes ganes de posar-me al servei d'ACA, que ACA sàpiga que pot comptar amb mi i que tots junts ens podem posar a fer feina, però racionalment.

—Tornem al repertori d'enguany. En el cas de la música

mallorquina heu seleccionat peces de Marquès, de Mas Porcel, d'Alís. Ja havíeu interpretat composicions seves?

—No, no he dirigit res d'ells, però això no té gens d'importància.

En el cas de Pere Miquel Marquès, s'ha escollit aprofitant l'esforç que ha fet l'SGAE per editar tota la seva música simfònica, la qual ha estat molt poc interpretada aquí, i la *Simfonia número 5* inclosa en el programa mai no ha estat estrenada a Mallorca, tot i que sí que ho ha estat fora de l'illa. A més, aquesta darrera simfonia de Marquès forma part de la nostra previsió d'enregistraments. Mas Porcel és un clàssic entre els compositors més o menys recents, i era oportú, en conseqüència, incloure-hi alguna obra seva. Romà Alís és un dels compositors

«L'Orquestra no havia programat les grans obres del repertori clàssic»

notables d'aquí, tot i que viu a Madrid. Entenc que dins l'atenció que mereixen els compositors mallorquins, aquesta selecció és molt poc completa, puntual, testimonial. Però hi ha un camí per recórrer ràpidament.

Paisatges de Maria Antònia Salvà

GASPAR VALERO

FOTOS: G. Valero.

Aquest itinerari literari sobre la figura de Maria Antònia Salvà de sa Llapassa i Ripoll (Palma 1869-Llucmajor 1958) discorre per espais propers a la vida i a l'obra de la poetessa (Llucmajor, sa Llapassa, i el redol de Randa, Gràcia i Cura). El títol que hem seleccionat per a aquest itinerari prové del pròleg que Josep Carner féu per a l'*Antologia poètica* de Salvà.

Agafam el vehicle i, per la carretera de Palma a Llucmajor, a la dreta, abans d'arribar a Llucmajor, trobarem el camí de sa Torre. Després d'una sèrie de quilòmetres cap al sud, passarem vora les cases de Son Mut Vell i, més endavant, arribarem a les cases de sa Torre, amb la impressionant capella neogòtica a la

vora. Ben a prop del molí de vent de la cantonada, gairebé en línia recta amb la carretera que hem recorregut, però amb certa tendència a l'esquerra, comença el camí denominat de sa Caseta, asfaltat i habilitat com a via cicloturística no fa gaire temps. Uns tres-cents metres després, la carreterona descriu una volta a l'esquerra, amb el portell cegat de Can Cabrianes a la dreta. Aproximadament un quilòmetre més endavant, trobarem a la dreta el portell del camí propi de sa Caseta i de sa Llapassa. Si tenim el permís corresponent, ens endinsam a peu per aquest camí típic de la Marina de Llucmajor. A uns cinc minuts, queda a l'esquerra el camí de sa Caseta. És aquest un bon punt per

recordar dues estrofes del poema de Maria Antònia Salvà titulat «Del pla», que aparegué en el recull *Poesies*, de 1910. És un dels més representatius de l'autora pel que fa a la descripció poètica dels paisatges de la Marina i de la seva gent.

*Camina caminaràs...
Som al cor de la planura:
no es veu de prop cap altura
ni fondal qui trenc el pas.*

*L'estiu abrusa a l'entorn
les flors i l'herba novella;
fins la terra se clivella
al bat del sol de migjorn.*

Entre mates, revells i pins, arribam en deu minuts més al portell propi de sa Llapassa. Cap

a la dreta continua el camí de sa Llapasseta. Avançam encara dos minuts més, entre pins i amb sementers d'ametlers a l'esquerra, i arribam a la fi a les **cases de sa Llapassa**.

La possessió denominada sa Llapassa –també grafiada s'Allapassa– ja es documenta l'any 1425 com a propietat d'un Salvà, Pere Salvà. En l'estim de 1578 era dividida en dues, una valorada en 2.000 lliures, propietat d'Honorat Salvà, i l'altra avaluada en 400 lliures, de Bernat Salvà. El 1793 pertanyia a Francesc Salvà i al prevere Joan Salvà. La família Salvà, coneguda com a Salvà de sa Llapassa, en fou propietària fins al darrer terç del s XX. Des de 1992 és propietat d'Antoni Fontanet. Les cases

presenten una façana de dues plantes d'alçat, allargassada i aixecada davant una ampla esplanada o quintana presidida per un coll de cisterna. Té portal forà d'arc rodó, amb un colcador a la dreta; un altre portal de llinda s'obre a l'esquerra. Més a la dreta, un bloc de planta quadrada amb un terrat modern recorda on es trobava l'antiga torre de defensa.

Maria Antònia Salvà, que dedicà una bona quantitat de poemes a la possessió, en descriu senzillament les cases a la seva autobiografia, titulada *Entre el record i l'enyorança*: «La casa, espaiosa, però baixa i vella com tantes altres de possessió, poc té de notable, si s'exceptuen uns reixats de ferro que a la part

baixa de l'edifici resguarden la finestra d'una de les cambres. El que li donava més caràcter era la torre, caiguda fa pocs anys de pura vellesa [...]» Una de les composicions de més pes de la poetessa es titula precisament «El poema de l'Allapassa», un autèntic himne dedicat a la possessió, que aparegué en el recull *Espigues en flor*, de 1926. Les primeres estrofes diuen així:

*Salut oh camp, oh nom de l'Allapassa,
dolç arrecer on té pairal redòs,
cinc voltes centenari, nostra raça.*

*Mon cant avui vol beneir el terròs
de tos guarets, que ha remogut l'arada
de l'avior que Déu tenga en repòs.
[...]
Altres terrenys tendran més ufanía,*

Itineraris

*però tu tens la dolça pietat
que és mescla de tendresa i melangia.*

També pels voltants de la quinta de sa Llapassa volem situar el poema titulat «El pi ver», que aparegué en el recull *El retorn*, de 1934. Com diu Joan Triadú, «l'hauria pogut signar Costa i Llobera entre els seus millors de la mateixa mena». El mateix crític ens apropa al poema: «Veiem com un noi, un garriguer colrat, amb enginys aconseguia abastar les pinyes, les quals, en treure el pa del forn, amb l'escalfor lliuraven els pinyons. Però la imatge d'infantesa deriva cap a l'elegia, car un dia una ventada tombà el pi, que ajupit i tot, dóna de tant en tant un fruit migrat, de la vellesa.» Els primers versos del poema diuen així:

*A la terra dels avis i del pare
tota ella amb so de pins murmuriosa,
joia del cor i de l'esguard delícia,
s'aixecava un sol pi de pinya vera.
Alt i esvelt, son vigorós ramatge
el fruit color d'aram tot just traïa*

*massís, ferreny com un puny clos
[d'atleta
a nostra mà d'infants inabastable.*

De tornada cap a l'asfalt modern, encara amarats de sentors de Marina, dedicam uns moments a un poema de maduresa de Maria Antònia Salvà, el titulat «Terra pairal», publicat en el recull *El retorn*, de 1934. Aquesta composició transmet en grau màxim l'amor que per la contrada de la Marina sentia la nostra poetessa. És també paradigmàtic del que diu Miquel Ferrà en el pròleg del llibre: L'autora «es gira també vers el passat com per un comiat suauíssim; però, en una hora serena i sense una boirina que l'enteli, [...] per beneir-ne amorosament cada record, cada figura, cada indret estimat del paisatge familiar.»:

*D'ensomnis fugissers seguint la ruta
m'ha vagat d'escoltar el teu secret.
Oh ma terra pairal! Oh terra eixuta,
que pervingueres a apagar ma set!
Ah, si sabés cantar-te com caldria!*

*En mes cançons no t'he afegit un bri
de beutat; ets molt més... el que em
[dolia
que no tothom ho destriés així!
És enamorament?, és gelosia?...
Ni jo ho sabria dir.*

Novament en vehicle, continuam pel camí asfaltat de sa Caseta i, a un quilòmetre de distància, enllaçam amb el camí de s'Àguila, que agafam per l'esquerra, cap a Lluçmajor. Entram a **Lluçmajor** per l'avinguda de Jaume III, on deixam el vehicle. Vora el monument dedicat al rei mallorquí, hi situam el poema titulat «A Jaume III», que fou llegit en la inauguració del conjunt escultòric. S'inclou en el llibre de poemes titulat *El Retorn*, de l'any 1934: Jaume Terç, valent i noble, sempre august en la dissort, regna encara damunt ton poble per l'amor qui venç la mort! Passam pel centre de Lluçmajor i, després de la plaça de l'Ajuntament, anam pel carrer de sa Font i voltam pel primer carrer a la dreta, titulat carrer del Rei En Jaume; al núm. 11 aturam a la casa coneguda amb el nom de Posada de s'Allapassa. Aquest casal era la posada a Lluçmajor de la possessió sa Llapassa. En aquesta casa, hi visqué molts d'anys i hi morí la poetessa Maria Antònia Salvà, com ens indica una làpida situada a l'esquerra del portal. Hi recream el poema titulat «Casolana», inclòs en el recull *Poesies*, de 1910, impregnat de records de la llar:

Lluu, adesada i fresqueta,
la cambra amb el llit parat,
l'ample llit entorçit,
perfumat de roba neta.

Des de la Posada de sa Llapassa, cap a la dreta si miram la façana, anam a cercar el carrer del Convent, que agafam vers l'esquerra, i arribam ben aviat al convent de Sant Bonaventura, de frares franciscans. És l'indret per evocar el poema «El convent», dedicat precisament a aquest cenobi franciscà. S'inclou en el llibre de poemes titulat *Cel*

d'horabaixa, de 1948:

*Benhages, dolça església franciscana
acollidora sempre i amatent,
dins on el preg més fàcilment s'esgrana;
—propis i estranys et diuen “el
[Convent]”.*

Davant l'església conventual de Sant Bonaventura, hi ha una placeta amb la imatge de l'Espigolera, de bronze, obra de l'escultor Horacio de Eguía, de 1960. Representa una idealització del poema de Maria Antònia Salvà titulat «Espigolalles»:

*La gerreta plena d'aigua
i al cistell el berenar,
si d'espigues no se'n troben,
de records bé n'hi haurà
Pel carrer dels Àngels, vora el
portal lateral de l'església conventual,
anam a cercar el carrer de
Sant Miquel, punt on voltam a
l'esquerra i, en la cruïlla següent,
cantonada amb el carrer de Sant Pere,
trobarem la bombarda,
encastada en el mateix cantó. Un
plafó de rajoles ceràmiques
reprodueix dues estrofes del poema
«La Bombarda», que aparegué en
el recull *El Retorn*, de 1934.*

*Venint del camp cada tarda
passava en mos anys primers
pel cantó de la bombarda
que ajuntava dos carrers.*

[...]
*Reforçant la cantonada
és romasa, com un bloc;
D'on sortí, d'on fou portada?
Ningú ho sap..., ni jo tampoc.*

Novament feim ús del vehicle, i aquesta vegada ens dirigim al poblet algaïd de Randa. El poema «De passada» aparegué en el recull *Poesies*, de 1910, i fou inclòs també en el llibre *Espigues en flor*, de 1926. Es localitza a Randa i als seus voltants d'orografia salvatge, del qual esmenta indrets com l'església, la creu i la font. Situam vora la creu de terme i la font aquesta estrofa:

*La creu del terme guarda l'eixida,
prop d'on fresqueja la font humida
que fa a qui passa pel llogaret*

desig de beure sens tenir set...

Pujam per la carretera de Cura, però, abans d'arribar a aquest santuari, returam al santuari llucmajorer de Gràcia. Hi situam un fragment de l'«Himne a la Verge de Gràcia», de Maria Antònia Salvà, que fou publicat l'any 1920:

*Quan per falta d'aigua lo blat se
[mustia
la gent aquí puja i prega i confia.
I aquí ve a alegrar-se el poble també
i a la font a beure l'aigua estil·lada;
i esplaïant sa vista de dalt la terrada
el cor par que es torni més
llucmajorer.*

Arribam al cim de la muntanya de Randa, coronada pel santuari de Cura. El poema «El roser de Cura» aparegué en el recull *Poesies*, de 1910. Un plafó ceràmic davant el portal de l'oratori de Cura, vora el roser, recorda el poema:

*Pobre feix de troncs i espines,
modest avui com antany,
floreix entre les ruïnes
un roseret de tot l'any.*

[...]
*Oh Mare de Déu de Cura,
com vos plau la soledat,
que així us quedau a l'altura
dins un clos esbaldregat!*

I ja de retorn cap a la vida prosaica, de múltiples quefers, i per cloure aquest romiatge pel Migjorn de Mallorca de la mà de Maria Antònia Salvà, evocam les paraules que Josep Carner dedicà a la poetessa l'any 1905: «A vostè li ha estat concedida la veu de Mallorca. Ni l'august classicisme, ni les elegàncies refinades d'altres poetes me donen com vostè el perfum de les bondats silencioses, el candor de l'aire diàfan, la maternitat de la blavor que jo he trobats a l'illa inoblidable.»

I què, si hi ha tantes galeries?

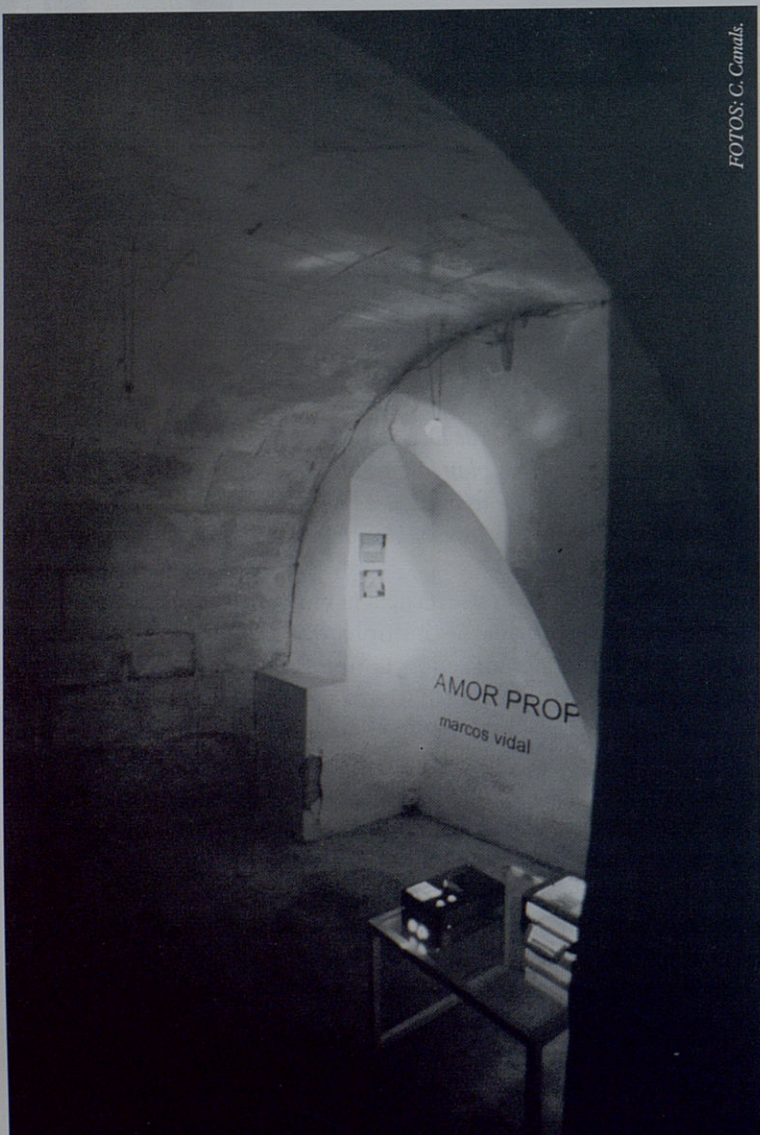
CRISTINA ROS

D'uns mesos ençà, la realitat ha posat una pregunta en boca de tots quants espectadors té l'art en aquesta terra: «Què passa que s'obren tantes galeries?» Un interrogant que els que s'apropien del fet formulen de la manera següent: «Què farem amb tantes galeries?» A més, per després afegir, gairebé sempre: «I això que els galeristes només ploreu la crisi...» O bé: «Jo ja no tenia temps per veure tantes exposicions, compta ara.» Aquesta, i més

o manco així de simple, va ser sense cap mena de dubte la conversació més repetida a la passada Nit de l'Art, que es va celebrar a Palma el 23 de setembre. De fet, és Palma la ciutat que ha viscut el creixement més gran en el nombre d'espais expositius privats i comercials en els darrers temps. Si fins fa poc ja era una de les ciutats de l'Estat espanyol on hi havia, proporcionalment, la major concentració de galeries, si no la que més, en el darrer any s'han multiplicat sobtadament. Galeries de trajectòria llarga i assentada a la part forana, com la Maior de

Pollença o la Joanna Kunstmann de Santanyí, han decidit obrir espai al centre de Ciutat. També han inaugurat, recentment, la galeria Jule Kewening —que té seu i gran prestigi a Colònia—, Artforum, ABA, la galeria Gabriel Vanrell, la Fran Reus, l'Standarte, el nou espai de la Joan Oliver «Maneu» —que així ha duplicat el seu espai expositiu—, o la de Sant Bernat, entre d'altres. I això per no parlar d'espais més o manco alternatius que pel seu interès no podem deixar d'atendre, com són La Fàbrica dels Licors, al costat de Santa Eulàlia; La Resistència, al barri de Santa Creu, o fins i tot l'espai que dona entrada al jove gabinet de disseny Eggcommunity, a la barriada de Santa Catalina.

Si ens estenem cap a la part forana, bona part dels municipis de Mallorca tenen la seva o les seves galeries. El cas més paradigmàtic del creixement el trobam, sens dubte, al Centre Cultural d'Andratx, de propietat danesa i amb més de 1.500 metres quadrats d'espai expositiu. En tot cas, s'assegura que no ha estat la proliferació sinó altres raons les que han provocat l'escissió entre els galeristes en dues associacions: l'Associació Independent de Galeries d'Art de Balears (AIGAB) i la recentment fundada Art Palma. Si per explicar-ho recorrem a una reflexió que feia Josep Melià fa trenta anys, al seu clarivident *Art i capitalisme* —«un excés de botigues col·locades totes elles al mateix nivell, com més o menys s'esdevé amb les perfumeries i les tendes de queviures, duria igualment a la desjerarquització»—, hi podem trobar una de les raons més

FOTOS: C. Canals.

concloents d'aquesta escissió: distingir-se.

Així, amb mig centenar llarg de galeries privades, amb més de la meitat concentrades a Palma i la pràctica totalitat dedicades a l'art contemporani, no es pot dir que una comunitat petita, com la de les Illes Balears, estigui mancada d'oferta. Val a dir que Menorca, Eivissa i Formentera duen un ritme de creixement molt més moderat que no el de Mallorca en aquest àmbit.

Posades aquestes dades sobre la taula, és fins a un cert punt lògica la pregunta amb la qual es comença aquest escrit: «Què passa que s'obren tantes galeries d'art?» Una pregunta lògica, però rebatible amb la mateixa simplicitat i des de la mateixa evidència des de la qual es formula. La desmesura en el creixement, en tots els sentits, és la característica per excel·lència que defineix aquesta societat: creix la població, el nombre de visitants, el d'urbanitzacions, el d'hospitals, el d'autopistes, el de centres culturals, el d'escoles (no tant), el de grans superfícies comercials, el de botigues de sabates i perfumeries, per citar només alguns dels casos més flagrants. Amb això volem dir que la sobredimensió en tots aquests i

molts altres àmbits, que no guarda proporcions raonables ni sostenibles amb les dimensions del territori, ha acabat per afectar d'igual manera l'art contemporani, o per ser més precisos, el negoci de l'art. I, tot i que no sigui aquest l'objecte de l'article, val a dir que el debat o els interrogants s'haurien de plantejar en termes generals del creixement, i llavors sí que té sentit aquella qüestió d'apropiació: Què farem amb tant de tot? Què haurem de fer? O, què es podrà fer?

En tot cas, dins aquest marc, la proliferació de galeries d'art contemporani no tan sols és en certa forma irrellevant, sinó que, segons com es miri, pot resultar beneficiosa. Com a negoci que és la galeria, la seva rendibilitat només afecta el propietari i, en una altra mesura, els artistes que exposen al seu espai. Entre una oferta copiosa, com és el cas que ens ocupa, el mercat acaba per seleccionar, i les galeries que no són negoci, com qualsevol altre comerç, solen decidir tancar. Així i tot, el plor per la crisi queda avui bastant desacreditat donada la inauguració recent de tants espais i l'escassa liquidació de negocis d'art. Per ventura aquí s'hauria de dir que bona part del

Tendències

negoci que fan les galeries no rau tant en la venda de les obres que tenen en exposició puntualment, ni tan sols en la venda de peces dels seus fons, sinó en una funció d'intermediari entre una col·lecció privada, que vol vendre alguna peces o peces de renom i cotització molt elevada, i una altra col·lecció particular o institucional, venda de la qual el o la galerista s'endurà una comissió més o manco substancial. Per fer aquesta feina, no cal res més que un telèfon i, això sí, molts i bons contactes. I, de fet, també és relativament recent el tancament de dues de les galeries de prestigi de Palma, les responsables de les quals se segueixen dedicant a la venda i promoció de l'art contemporani, com a intermediàries, comissàries d'exposicions, assessores i d'altres funcions que el mercat també demanda. Ara bé, encara que la principal motivació de la galeria sigui econòmica, no podem deixar de banda la

seva innegable funció cultural. Al cap i a la fi la galeria és un espai expositiu d'entrada lliure, amb aparador al carrer, així que qualsevol que passa pot entrar-hi i contemplar les obres que acull la galeria, seguir l'evolució dels artistes que promouen, etc. Fa ja trenta anys, Josep Melià distingia dos grups socials: «els que només admiren i els que a més compren». És clar que, com Melià feia llavors, encara ara en contemplar el creixement del nombre de galeries hem d'aclarir que «hi ha un major nombre d'adquirents (burguesos o petitburguesos) que han arribat a comprendre la funció social del consum artístic, i per això compren, que no pas d'una penetració de l'art com a pràctica comercial entre les classes populars». Ni tan sols, afegirem, una penetració de l'art com a pràctica contemplativa per part del comú de la societat. Però tornem a l'aparador que

ofereixen les galeries, que és el que ens ha inspirat el titular que encapçala aquest article: «I què, si hi ha tantes galeries?» En aquest sentit, massa bé, quantes més galeries hi hagi, un nombre major d'artistes podran donar a conèixer el seu treball i més propostes artístiques tindrem a l'abast de les nostres mirades curioses. Els ulls s'eduquen quant més contemplen, i els ulls educats saben seleccionar millor, discernir entre allò que val i allò que no. O així és almanco en teoria, perquè no podem deixar de tenir en compte que no tot l'art s'exhibeix a les galeries, que n'hi ha molt i de molt bo que no és mai als seus aparadors. Per ventura hauríem d'haver analitzat aquí les relacions entre les galeries i els artistes per entendre moltes coses i comprendre millor aquesta realitat. Però això seria llarg, complex i delicat d'explicar, i millor si ho deixam per a un següent capítol.

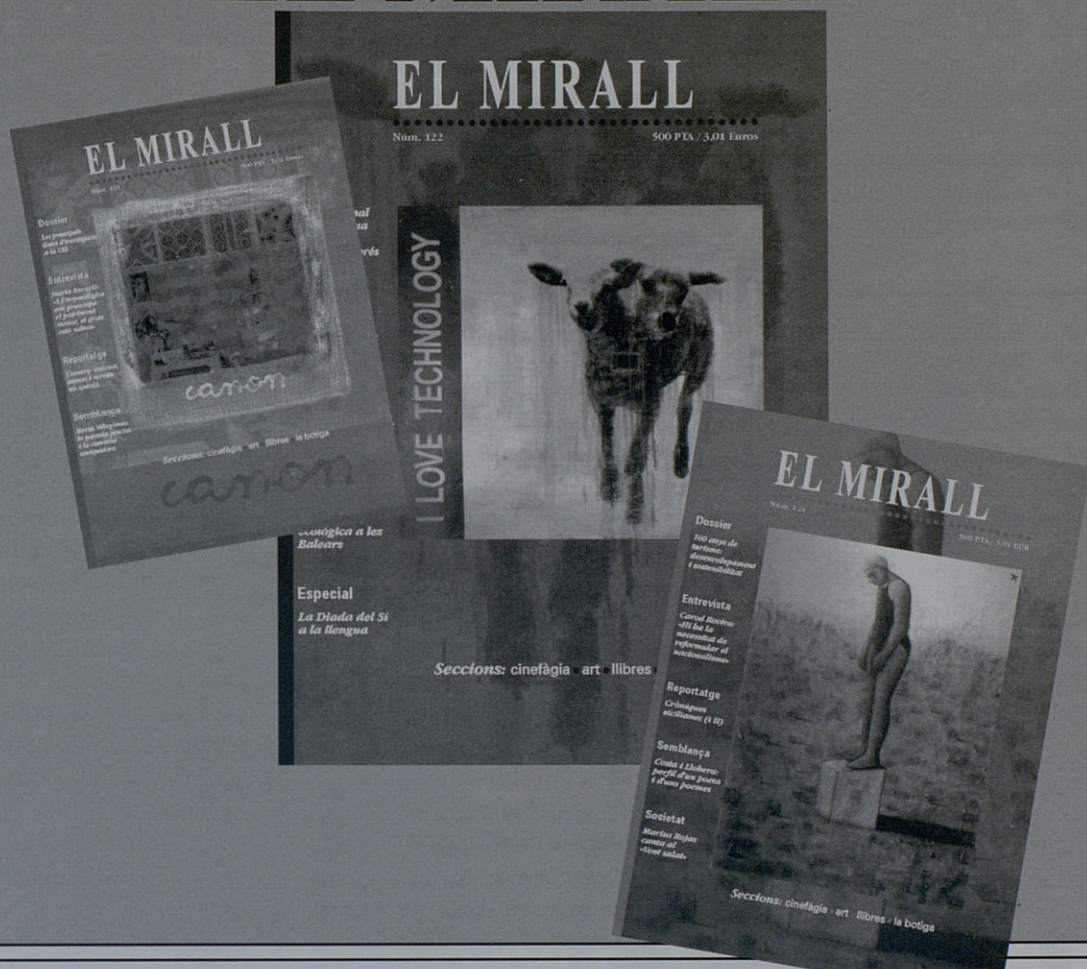
llum i gas
amb més energia que mai

E gesa endesa

FONO
902500902
GESA

AVARIES: 902 534 902

EL MIRALL

EL MIRALL BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./Sra. _____

DNI _____

Adreça _____ Núm. _____ Pis _____

Codi postal _____ Població _____

Telèfon _____

Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 25 euros de quota anual. Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària/d'estalvi que indic a continuació i a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:

Banc/Caixa _____

Signatura

Agència/Oficina _____

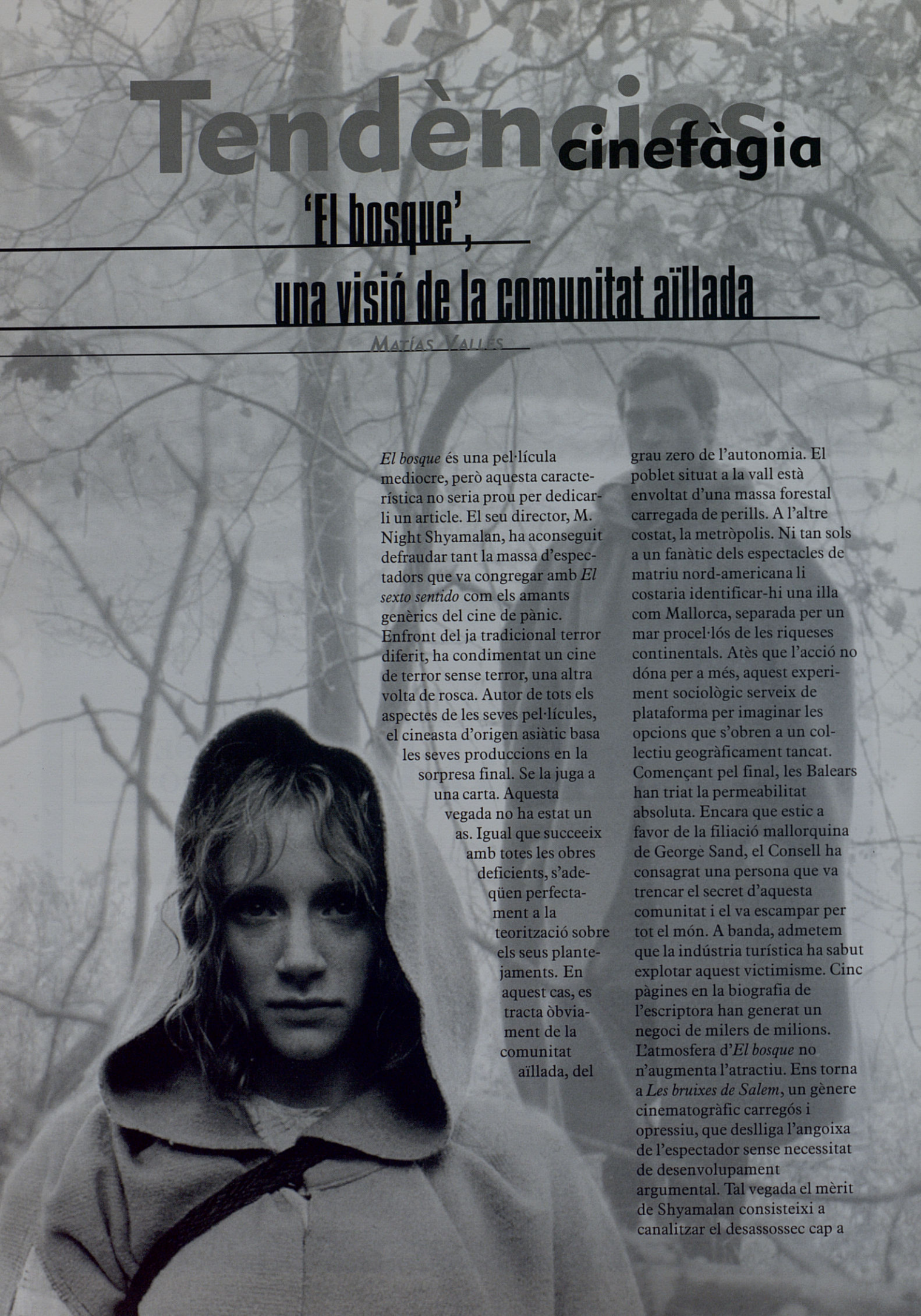
DC _____ Cte./Lta. núm. _____

Tendències

'El bosque',

una visió de la comunitat aïllada

MATÍAS VALLÉS

El bosque és una pel·lícula mediocre, però aquesta característica no seria prou per dedicar-li un article. El seu director, M. Night Shyamalan, ha aconseguit defraudar tant la massa d'espectadors que va congregar amb *El sexto sentido* com els amants genèrics del cine de pànic. Enfront del ja tradicional terror diferit, ha condimentat un cine de terror sense terror, una altra volta de rosca. Autor de tots els aspectes de les seves pel·lícules, el cineasta d'origen asiàtic basa les seves produccions en la sorpresa final. Se la juga a una carta. Aquesta vegada no ha estat un as. Igual que succeeix amb totes les obres deficientes, s'adeqüen perfectament a la teorització sobre els seus plantejaments. En aquest cas, es tracta òbviament de la comunitat aïllada, del

grau zero de l'autonomia. El poblet situat a la vall està envoltat d'una massa forestal carregada de perills. A l'altre costat, la metròpolis. Ni tan sols a un fanàtic dels espectacles de matriu nord-americana li costaria identificar-hi una illa com Mallorca, separada per un mar procel·lós de les riqueses continentals. Atès que l'acció no dóna per a més, aquest experiment sociològic serveix de plataforma per imaginar les opcions que s'obren a un col·lectiu geogràficament tancat. Començant pel final, les Balears han triat la permeabilitat absoluta. Encara que estic a favor de la filiació mallorquina de *Georgie Sand*, el Consell ha consagrat una persona que va trencar el secret d'aquesta comunitat i el va escampar per tot el món. A banda, admetem que la indústria turística ha sabut explotar aquest victimisme. Cinc pàgines en la biografia de l'escriptora han generat un negoci de milers de milions. L'atmosfera d'*El bosque* no n'augmenta l'atractiu. Ens torna a *Les bruixes de Salem*, un gènere cinematogràfic carregós i opressiu, que deslliga l'angoixa de l'espectador sense necessitat de desenvolupament argumental. Tal vegada el mèrit de Shyamalan consisteixi a canalitzar el desassossec cap a

l'avorriment, i d'aconseguir-ho en un termini rècord. El director i guionista viu a Filadèlfia, allunyat dels circuits cinematogràfics, i també en el seu lloc de residència trobam reminiscències d'aquesta comunitat aïllada per les seves arrels. En el paral·lelisme que ens interessa, el bosc o el mar –en ambdós casos amb els monstres que els poblen– afavoreixen la condició d'insularitat. Permetre que aquesta barrera sigui traspasada suposa el principi de la destrucció de la identitat. En la pel·lícula, una sola persona pot trencar la membrana i alterar per sempre la vida dels seus. En el cas mallorquí, desenes de milers d'avions perforen la regió de frontera que enllaça l'illa amb les successives metròpolis.

Els estranys viatgen a la comunitat singular per gaudir de les seves característiques particulars. En fer-ho així, les trepitgen, de manera que la comunitat es desposseeix de sentit. El mestissatge que afavoreixen amb entusiasme els apòstols de l'antiglobalització és el camí més ràpid cap a la globalització, al marge de qualsevol plantejament moral entorn de l'homogeneïtzació. Per descomptat, Shyamalan desgrana aquestes incògnites sense adonar-se'n, es limita a plantejar una atmosfera que no necessitava el seu esforç. L'aspecte més terrorífic d'*El bosque* és que quedarà englobada en la categoria infame de *Yentl*, sense necessitat d'haver contractat per a això Barbra Streisand. Donada la procedència del seu autor, les condicions de vida de la petita tribu recorden els *amish*. Òbviament, no hi havia cap necessitat de refer l'única pel·lícula valuosa amb còfia de la història del cine, *Únic testimoni*, de Peter Weir i Harrison Ford. Fins i tot un espectador televisiu pot entendre les coordenades d'*El bosque* amb tres minuts d'introducció. Això no obstant, Shyamalan se sent obligat a dilatar-se en explicacions innecessàries que tendeixen en principi a pastar un clima de vertigen que mai no quallarà. Fer pols el guió forma part curiosament de la metodologia d'aquest director. En una denominació que pretén ser

amable, qualifica de *gumpets* els seus espectadors, en el sentit que no els pressuposa més intel·ligència que a Forrest Gump. D'acord amb aquesta llei, pareix haver-se produït una inversió, i la maleta de trucs de l'autor d'*El sexto sentido* té menys recursos que la transportada per Tom Hanks. Per descomptat, quant pitjor és el producte que vens, més gran haurà de ser la prosopopeia, avui coneguda com a màrqueting, al seu voltant. Per això, en la tasca promocional s'ha citat el nom de Kurosawa. Evidentment, la pel·lícula sobre la comunitat aïllada allunyarà per sempre als alevins de cinèfil que podrien

sentir la mínima curiositat pel director japonès.

Atès que Kurosawa no és gaire conegut per les masses que inunden els múltiples, Shyamalan ha recorregut a un altre fetitxe del romanticisme gòtic, *Els cims borrascosos*, amb l'esperança que els seus *gumpets* hauran tingut l'oportunitat d'enfilars en el seu zàping alguns segons de les infinites versions de la novel·la. Per desgràcia, les relacions en el si de la comunitat no ofereixen cap tret digne de les germanes Brontë. Una vegada més, el nord-americà aposta a la basa que l'audiència confongui amb tensió minimalista el que és tedi vulgar.

Relojeria Española S.L.
Fundada en 1885

Concessionari Oficial

Ω
OMEGA

LONGINES
SWISS WATCHES

TISSOT
Swiss Quality Time

RADO
Switzerland

AL COSMONAUTS CHRONOMETER
FOTIS
SWISS WATCHES
OFFICIAL CHRONOMETER

SWISS ARMY

EMPORIO ARMANI

HAMILTON
AMERICAN • SINCE 1892

Plaça de Cort, 14
07001 • PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 721 563 • 971 724 344
Fax 971 714 369
www.relojeriaespanola.com
respanyola@wmega.es

La comunitat es protegeix de l'exterior fins al paroxisme de preferir una mort que passi desapercebuda abans que reprendre el contacte amb l'enemic dellà els boscs. Una vegada més, aquest efecte no té desenvolupament, i l'esquematisme predomina quant al funcionament de la tribu. En un moment donat, advertim que els adults eviten les efusions amistoses i no es toquen en públic, un mandat que figura entre les prescripcions dels Adventistes del Setè Dia. Almenys, Shyamalan ha donat ocupació a una constel·lació d'actors de Hollywood que no viuen els seus millors temps. William Hurt és l'encarregat de temperar el ritme de la comunitat, des de la profunditat d'una veu que creix en ennassament –i aprofitem per aplaudir els escassos empresaris que s'atreveixen a programar versions originals subtitulades en una comunitat amb una forta implantació de població forana. Això no obstant, molt aviat fa la impressió d'avorrir-se, i recorre a l'evanescència que imposen els monstres de l'histrionisme, Malkovich o Brando, quan l'únic estímulo és el xec. Per si això fos poc, al magistral protagonista de *Reencuentro* li han endegat una de les escenes més deplorables de la història del cine com a indústria. Juntament amb Hurt, la *cincuentañera* Sigourney Weaver sembla demanar al mirallet màgic de la cambra: «És veritat que fins i tot sense maquillatge no hi ha ningú en el món més bella que jo?» En honor a la veritat, el seu atractiu envelleix però roman. La seva ànima sobreviu a la seva pell, i sovint pareix protagonitzar la pel·lícula d'Ang Lee sobre intercanvi de parelles a Nova York. Per descomptat, *El bosque* no permet aquestes obscenitats. Finalment, Adrien Brody s'exercita en el paper fàcil d'*il matto del villaggio*, perquè interpretar el boig del poble és tan agraït com poc esforçat. Ni les seves bufonades escampen el tedi.

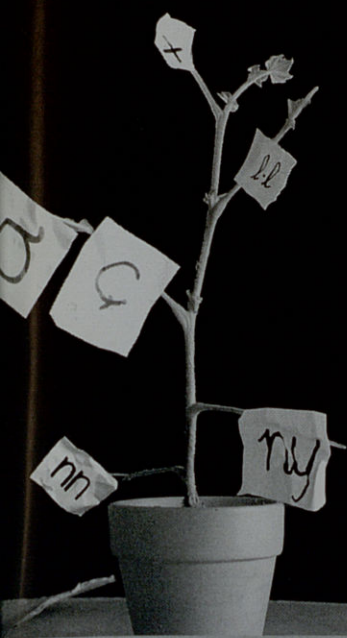
XXVII Premis Baldiri i Reixac

Dotació total: 110.700 euros

Convocatòria per al curs 2004-2005

Aquests premis, destinats a l'estímul i al reconeixement de l'escola catalana, són dotats per la Fundació Lluís Carulla amb les aportacions voluntàries dels receptors del llibre-nadala que la Fundació trameta cada any a persones interessades per la nostra cultura.

L'àmbit d'actuació és el dels Països Catalans. L'organització dels premis compta amb l'assessorament de la DEC, Delegació d'Ensenyament Català d'Òmnium Cultural.

Els Premis Baldiri Reixac són convocats en tres modalitats:

Premis a les escoles

14 premis de 3.300 euros cadascun.

Serà premiada la qualitat global, en llengua i continguts, de les escoles i els instituts quant a la catalanitat: lloc que ocupen la llengua i la cultura catalanes en el conjunt de les seves activitats, ús del català com a llengua de relació entre els alumnes, activitats culturals d'arrelament al país i aplicació conseqüent del Projecte lingüístic de centre.

Per participar-hi cal omplir i trametre el **qüestionari** que facilita la **Fundació Lluís Carulla**, com també la documentació que s'hi demana. Les escoles unitàries integrades dins d'una ZER s'han de presentar conjuntament.

Les escoles i els instituts ja presentats als Premis en anys anteriors i no premiats que desitgin optar a aquesta convocatòria, només cal que presentin el qüestionari actualitzat; no és necessari, doncs, que aportin documentació nova.

No hi poden optar els centres educatius ja guardonats en convocatòries anteriors.

Premis als alumnes

75 premis de 700 euros cadascun.

Seràn atorgats a treballs escolars fets, preferentment en equip, per alumnes d'ensenyament no universitari. L'import del premi es destinarà a llibres o materials didàctics en català escollits pels alumnes guardonats.

Els treballs han de ser fets **en català** i poden tractar temes de qualsevol de les **àrees de coneixement** dels diversos cicles escolars, ser resultat d'activitats del centre (dels murals, les maquetes i les manualitats més grans de 60 x 60 cm, només se n'admetran fotografies). Quant als **treballs de recerca** de segon de batxillerat, només se n'admetrà un per centre.

El Jurat valorarà especialment els treballs que suposin un aprofundiment en la realitat **nacional catalana** i en la nostra **tradició cultural**. Acompanyarà els treballs una memòria breu, no més llarga de dos fulls, on cal especificar les motivacions, les circumstàncies, la manera com s'ha fet el treball, etc.

Per optar al premi, cal acompanyar cada treball amb la **fitxa d'inscripció**, segons el model que en facilita la **Fundació Lluís Carulla**.

No seran admesos els treballs que no vagin acompanyats de l'esmentada fitxa d'inscripció complimentada.

Premis a mestres i professors

Dotats amb 12.000 euros en conjunt.

Premi a un treball de reflexió pedagògica que contribueixi a l'ensenyament en català a qualsevol nivell o matèria. El premi és dotat amb 6.000 euros per a l'autor del treball guardonat i 3.000 euros de subvenció per contribuir a l'edició del treball. A l'edició del treball premiat, haurà de constar-hi el premi amb el qual ha estat guardonat.

Premi a una proposta didàctica, referida tant a la globalitat d'un centre educatiu, com a un o diversos cicles o nivells, amb relació a l'aprenentatge de la llengua en qualsevol àrea del currículum i a la creació de condicions que afavoreixin l'ús del català entre els alumnes. El premi és dotat amb 3.000 euros per a l'autor i aplicador de la proposta didàctica.

En ambdós casos, els treballs han de ser inèdits. Cal acompanyar els treballs –presentats anònimament i en dues còpies– amb la fitxa d'inscripció complimentada, dins un sobre tancat. A l'exterior no ha de constar el nom de l'autor, sinó només el títol del treball.

El Jurat podrà dividir els premis o deixar-los sense adjudicar.

Aspectes generals

Els treballs i la documentació s'han d'adreçar a

Fundació Lluís Carulla
Aribau, 185, 3r. 08021 Barcelona
Telèfon: 93 200 53 47 - Fax: 93 200 56 33
Adreça electrònica: info@fundaciolluiscarulla.org

Premis Baldiri Reixac
Amb el patrocini honorífic de la:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

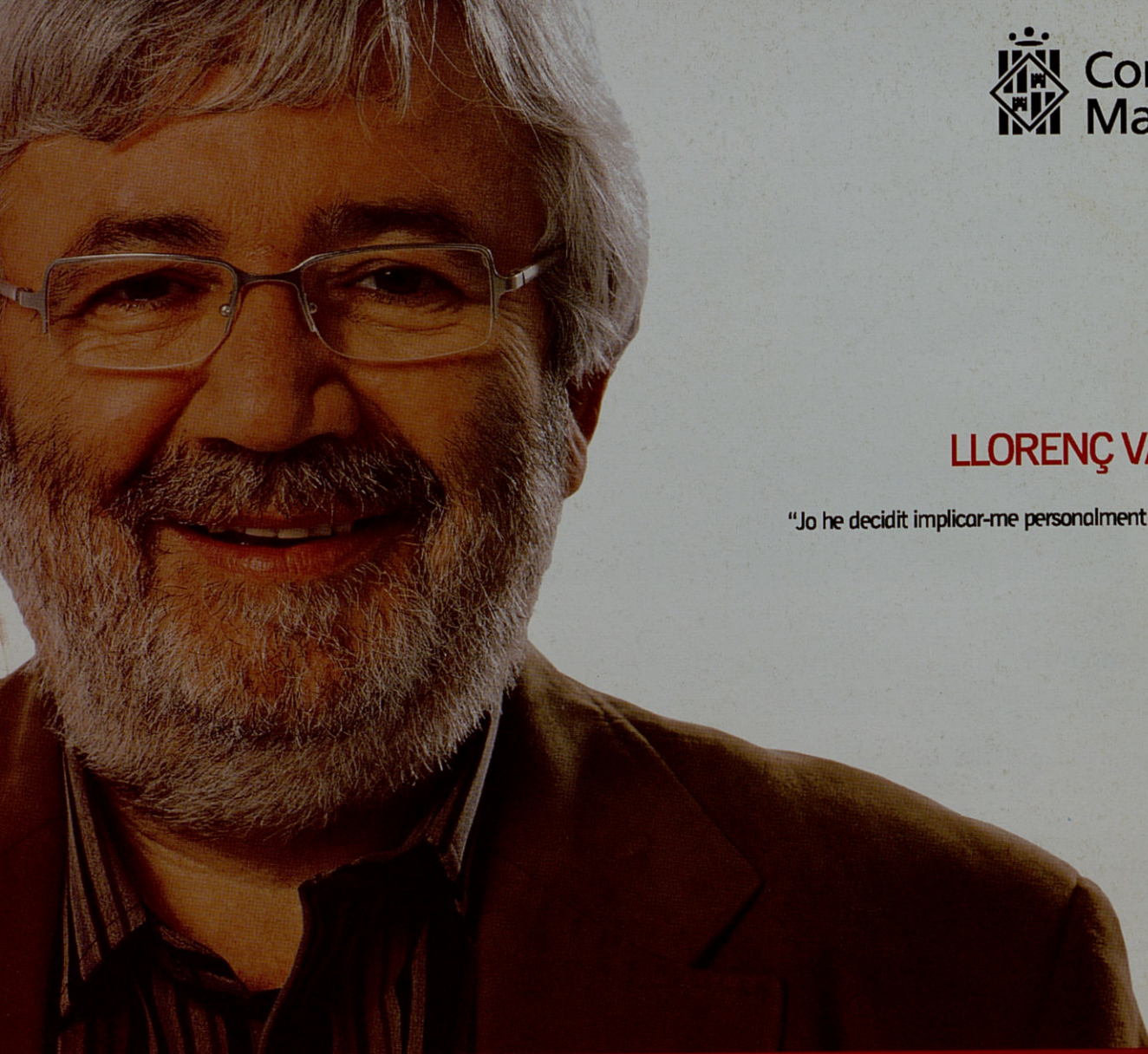
El termini de presentació s'acaba el dia 18 de febrer de 2005. Els treballs tramesos per correu que arribin després d'aquesta data, només seran admesos si al mata-segells consta que la tramesa és anterior a l'11 de febrer.

Els treballs no premiats podran ser recollits des del 25 de juny fins al 17 d'octubre, prèvia presentació de la fitxa d'inscripció.

La **Fundació Lluís Carulla** podrà disposar dels treballs premiats durant un any per tal d'exposar-los i promoure'n la difusió.

Consell de
Mallorca

LLORENÇ VALVERDE
CATEDRÀTIC

"Jo he decidit implicar-me personalment en l'ús del català"

A Mallorca tenim una llengua
pròpia.

Molts dels que viuen aquí encara
no la parlen, i alguns ni tan sols
l'entenen.

Si et sents mallorquí o vius a
Mallorca, fes sentir la nostra
llengua.

**TeNiM
UNa LLeNGUa
PeR SeNTIR**